

Szám: 10-21/8/1967.

HK:002/4h.név.
pov.
A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 23. §-a
figyelemmel

SZABÁLYZAT
a BM. III. Főcsoportfőnökség
operatív nyilvántartására

h. 2 (II. sorozat)

15. doboz

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT

az 1995. évi LXXV. tv. 23. §-ára

Szám: 10-21/8/1967.

figyelemmel

0008

HK: 002 / 74. n. m. v.
m

**A Magyar Népköztársaság
Belügyminiszterének
08. számú
PARANCSA**

Budapest, 1967. április 29-én

A BM. III. Főcsoportfőnökség operatív szerveinek munkájában nélkülözhetetlen segítő eszköz a jól megszervezett operatív nyilvántartás. Feladata a nyilvántartási adatok, anyagok rendszerezése, kimutatása, azok értékelése, a tájékoztatás, a gyors és pontos adatszolgáltatás, mellyel segíti a vezetők és az operatív szervek munkáját.

Ezt a feladatát csak akkor tudja ellátni, ha az operatív szervek:

- betartják a nyilvántartási fegyelmet,
- nyilvántartásba veszik az ellenséges tevékenységet kifejtő, társadalomra veszélyes, az operatív nyilvántartás tárgyát képező, terhelő, kompromittáló adatokkal rendelkező személyeket,
- a nyilvántartás tárgyát képező anyagok, adatok, dossziék nyilvántartásba vételét és kezelését egységesen, a nyilvántartási szabályzatban előírt utasítások szerint hajtják végre.

A nyilvántartási rendszerek fejlesztése, a nyilvántartással kapcsolatos feladatok végrehajtása terén az operatív szervek és

a BM. III/2. Osztály az utóbbi években jelentős eredményeket értek el.

Ugyanakkor az 1957-ben kiadott Operatív Nyilvántartási Szabályzat egyes részei elavultak, nem tükrözik az operatív helyzetben, az operatív szervek munkájában, az operatív nyilvántartásban bekövetkezett változásokat, az elért fejlődést. Ezért nem felel meg a követelményeknek.

Az operatív nyilvántartás színvonalának emelése, a nyilvántartási fegyelem erősítése érdekében kiadom a BM. III. Főcsoportfőnökség Operatív Nyilvántartási Szabályzatát.

A szabályzat az új operatív helyzetnek, a fokozott követelményeknek megfelelően határozza meg az operatív szervek, a nyilvántartó apparátus operatív nyilvántartással kapcsolatos feladatát. Ezért

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A BM. III. Főcsoportfőnökség operatív szerveinek vezetői, valamint a BM. III/2. Osztály vezetője gondoskodjanak arról, hogy az operatív munkával foglalkozó állomány, az operatív nyilvántartók — az operatív munka, a nyilvántartással kapcsolatos feladatok végrehajtása közben — az Operatív Nyilvántartási Szabályzat rendelkezéseit maradéktalanul betartsák.

2. A BM. III. Főcsoportfőnökség operatív nyilvántartását változtatlanul úgy kell szervezni és továbbfejleszteni, hogy az a központosított operatív nyilvántartási rendszerekből és a párhuzamosan hozzá kapcsolódó helyi nyilvántartási rendszerekből álljon.

Az ellenséges tevékenységet kifejtő, a társadalomra veszélyes, valamint a terhelő, kompromittáló adatokkal rendelkező személyeket, a rájuk vonatkozó adatokat, anyagokat az operatív szervek kötelesek megfelelően dokumentálni és a BM. III/2. Osztályon központi nyilvántartásba venni.

Az operatív szervek operatív ügynöki feldolgozó munkát csak az erre a célra rendszeresített dossziék felhasználásával végezhetik.

A munka során keletkezett — operatív nyilvántartás tárgyát képező anyagokat — kötelesek azokban elhelyezni, azokat rendeltetésüknek megfelelően használni.

Operatív ügynöki feldolgozás alá vont, ellenséges tevékenységet kifejtő személyekre operatív és vizsgálati dossziék nyitását, személyek nyilvántartásba vételét, a nyilvántartási rendszerekben szereplő személyek adatainak priorálását, az irattározott anyagokba való betekintést csak az arra jogosult vezetők engedélyezhetik, illetve az arra jogosultak végezhetik.

A nyilvántartásban szereplő személyekre vonatkozó adatokat, anyagokat felhasználás előtt kötelesek ellenőrizni, azokat a keletkezett újabb adatokkal kiegészíteni.

Az operatív nyilvántartásban szereplő, az ellenséges tevékenységet kifejtő, a nyomozás során terheltté nyilvánított, a társadalomra veszélyes személyekről a BM. III. Főcsoportfőnökség operatív szervei kötelesek számadást vezetni. A rájuk vonatkozó adatokat, elhelyezkedésüket kötelesek értékelni, intézkedéseik során azokat figyelembe venni.

3. A nyilvántartás tárgyát képező anyagok, adatok a BTK. 163. §. (1) bekezdése szerint meghatározott államtitkot képeznek. Ezért a nyilvántartási anyagokat a konspiráció és éberség szabályainak betartásával kell kezelni, őrizni, védeni.

4. Az új Operatív Nyilvántartási Szabályzattal a BM. III. Főcsoportfőnökség csoportfőnökségeit, önálló osztályokat, megyei (budapesti) politikai osztályokat alosztályvezetőkig bezárólag 1967. június 30-ig kell ellátni.

5. Biztosítani kell, hogy az Operatív Nyilvántartási Szabályzatban foglaltakat az operatív állomány alaposan megismerje. Ezért az Operatív Nyilvántartási Szabályzatban foglaltakat az operatív állomány részére oktatás tárgyává kell tenni, annak ismeretéből le kell vizsgáztatni.

A csoportfőnökségek és a megyei (budapesti) politikai osztályok nyilvántartóinak vizsgáztatását a BM. III/2. Osztály vezetője szervezze meg és 1967. október 1-ig hajtsa végre.

Az operatív állományt 1967. október 1-ig kell levizsgáztatni az új Operatív Nyilvántartási Szabályzatból. Ennek végrehajtásáért az operatív szervek vezetői felelősek. A BM. III/2. Osztály vezetője nyújtson segítséget a szabályzat oktatásának és vizsgáztatásának megszervezéséhez. A vizsgák végrehajtásáról a szervek vezetői a BM. III. Főcsoportfőnökség vezetőjének 1967. november 30-ig tegyenek jelentést.

A BM. Akadémia Operatív Tanszékén az operatív nyilvántartással kapcsolatos feladatokat szintén oktatás tárgyává kell tenni. Biztosítani kell, hogy az Operatív Nyilvántartási Szabályzatban foglaltakat a hallgatók a tanfolyam ideje alatt elsajátítsák.

6. A BM. III/2. Osztály vezetője az operatív nyilvántartással kapcsolatos feladatok végrehajtását az operatív szerveknél rendszeresen ellenőrizze.

A hibákra, mulasztásokra, azok kijavítására hívja fel az operatív szervek vezetőjének figyelmét. Tegyenek hatékony intézkedéseket azok megszüntetésére. Súlyosabb esetekben tegyenek jelentést és javaslatot a BM. III. Főcsoportfőnökség vezetőjének.

7. Jelen parancsokkal az 1957. november 27-én kelt 57. számú belügyminiszteri parancsot és a vele együtt kiadott Operatív Nyilvántartási Szabályzatot, az 1963-ban kiadott 0026. számú belügyminiszter-helyettesi utasítást, továbbá a BM. III/2. Osztály vezetője által a 0010. számú miniszterhelyettesi parancshoz 1964-ben kiadott végrehajtási utasítást hatályon kívül helyezem.

A hatályon kívül helyezett, 1957-ben kiadott Operatív Nyilvántartási Szabályzatot az operatív szervek vezetői 1967. szeptember 1-ig a BM. III/2. Osztály vezetőjének kötelesek megküldeni, aki gondoskodik azok megsemmisítéséről.

BENKEI ANDRÁS s. k.

belügyminiszter

Szám: 10-21/8/1967.

Jóváhagyom:

BENKEI ANDRÁS s. k.
belügyminiszter

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A BM. III. Főcsoportfőnökség
operatív nyilvántartási
SZABÁLYZATA**

I. Fejezet

AZ OPERATÍV NYILVÁNTARTÁS SZEREPE, JELENTŐSÉGE

1. §.

Az operatív nyilvántartás a BM. III. Főcsoportfőnökség operatív, hálózati és vizsgálati munkájának fontos eszköze.

Az operatív munka során keletkezett nyilvántartás tárgyát képező adatokat, anyagokat összegyűjti, nyilvántartásba veszi és rendszerezi.

A nyilvántartási szabályzat 2. §-ában meghatározott nyilvántartási rendszerek segítségével kimutatja a BM. III. Főcsoportfőnökség operatív szervei által nyitott operatív vizsgálati dossziékat, az azokban operatív feldolgozás alá vont személyeket, valamint azokat, akikkel szemben nyomozást rendeltek el, terheltté nyilvánítottak, a társadalomra különösen veszélyes elemeket, továbbá az alap- és kutató nyilvántartásban levő személyeket.

A nyilvántartás adatainak elemzése, értékelése alapján a III. főcsoportfőnöknek jelentést tesz, és az operatív szervek vezetőit tájékoztatja az operatív munkában jelentkező pozitív és negatív jelenségekről.

A nyilvántartási adatokat és anyagokat az operatív szervek rendelkezésére bocsátja. Adataival, anyagaival elősegíti a külső és belső ellenséges elemek felderítését, leleplezését, az operatív helyzet értékelését, hozzájárul a feladatok helyes meghatározásához.

**AZ OPERATÍV NYILVÁNTARTÁSI RENDSZEREK
A BM. III/2. OSZTÁLYON, A CSOPORTFŐNÖKSÉGEKEN
ÉS A MEGYEI (BUDAPESTI) POLITIKAI OSZTÁLYOKON.
AZ OPERATÍV NYILVÁNTARTÁS ESZKÖZEI**

2. §.

Operatív nyilvántartási kartonrendszerek

1. A BM. III/2. Osztályon vezetett központosított nyilvántartási rendszerek:

a) Személyek operatív nyilvántartási rendszerei:

- Központi operatív nyilvántartás azokról a személyekről, akiket a BM. III. Főcsoportfőnökség szervei ellenséges tevékenység és magatartás miatt operatív feldolgozás alá vontak, akikkel szemben nyomozást rendeltek el, terheltté nyilvánítottak, bíróságok elítéltek, vagy akiknek kompromittáltsága a szabályzat 21. §. és 22. §. alapján alap-, vagy kutató nyilvántartás tárgyát képezi.
- A társadalomra veszélyes ellenséges elemek nyilvántartási rendszere.
- A BTK. 60. §-a alapján, valamint a büntető eljáráson kívül alkalmazott rendőrhatalósági figyelmeztetésben részesített személyek nyilvántartása.

b) Élő és irattározott operatív dossziék nyilvántartási rendszerei:

- Az élő és irattározott operatív dossziék kartonrendszere, mely dossziészám szerint kimutatja, hogy az egyes dossziék melyik szervnél, illetve a BM. III/2. Osztály irattárában milyen számon találhatók.
- A rendkívüli eseményekre nyitott dossziék nyilvántartási rendszere operatív szervenként és a bűncselekmények jellege szerint.
- Irattározott dossziék tárgy és témakör szerinti nyilvántartási rendszere.

c) Statisztikai nyilvántartási rendszerek:

- Az operatív és előzetes ügyekben feldolgozás alatt álló személyekről, csoportokról, szervezetekről.
- A nyomozás során terheltté nyilvánított személyekről.
- A politikai bűncselekmények elkövetése miatt elítélt személyekről.

d) Ujjnyomat- és fénykép-nyilvántartás:

- Előzetes letartóztatásban levő terheltekről, korábban közbiztonsági őrizetbe vett személyekről.

e) Ellenséges, gyanús bel- és külföldi címek nyilvántartása:

- Ellenséges hírszerző szervek, kémközpontok, kiképző helyek, találkozási helyek, postaládák stb. címei, melyeket a szervek az operatív munka során felderítettek.

f) Holt anyag nyilvántartás (levéltári rendszer):

- Azokról a nyilvántartásból törölt személyekről, akikre vonatkozó anyagok operatív, vagy történelmi szempontból jelentőséggel bírnak.

2. A BM. III/II., III/III., III/IV. Csoportfőnökségeken és a megyei (budapesti) politikai osztályokon levő nyilvántartási rendszerek:

a) Személyek operatív nyilvántartási rendszerei:

- Azokról a személyekről, akiket ellenséges tevékenység és magatartás miatt operatív feldolgozás alá vontak, akikkel szemben nyomozást rendeltek el, terheltté nyilvánítottak, bíróságok elítéltek, továbbá azokról a területükön élő, elhárítás szempontjából területükhöz tartozó személyekről, akiknek kompromittáltsága a szabályzat 21. §-a és 22. §-a alapján alap-, vagy kutató nyilvántartás tárgyát képezi.
- A társadalomra veszélyes ellenséges elemek nyilvántartási rendszere.

b) Az élő és irattározott operatív dossziék nyilvántartása:

- mely dossziészám szerint kimutatja, hogy az egyes

dossziék melyik osztályon, alosztályon, illetve a BM. III/2. Osztályon milyen irattári számon találhatók.

c) Statisztikai nyilvántartási rendszer:

- Az operatív és előzetes dossziék alapján feldolgozás alatt álló ügyekről, személyekről, csoportokról osztályok, alosztályok szerint vezetett nyilvántartás.

3. A BM. III/1. Osztályon levő nyilvántartási rendszerek:

Országos nyilvántartást vezet:

- A nyomozás során terhelte nyilvánított személyekről.
- A BTK. 60. §-án alapuló, valamint a **büntetőeljáráson kívül alkalmazott** rendőrhatalósági figyelmeztetésben részesített személyekről.
- A szignalizációkról és a szignalizációk visszajelzéséről.

4. A BM. III/1. Csoportfőnökségen, a BM. III/II-7., a III/II-8. (amely a KKA-t, a központi kémelhárítási adattárat kezeli), a III/3., a III/5. és a III/6. önálló osztályokon a nyilvántartási rendszerekről, azok vezetéséről külön parancs rendelkezik.

3. §.

Az operatív nyilvántartás eszközei

1. Nyilvántartási kartonok:

- **Operatív nyilvántartási karton:** a terhelő, kompromittáló adatokkal rendelkező személyek alap- és kutató nyilvántartásba vételére.
- **1. számú karton:** az operatív dossziék szám szerinti nyilvántartására.
- **7. számú karton:** az ellenséges, gyanús bel- és külföldi címek nyilvántartására.
- **9. számú karton:** a rendkívüli eseményekre nyitott dossziék nyilvántartására.
- **10. számú karton:** a figyelő dosszié alapján ellenőrzés alá vont társadalomra veszélyes ellenséges elemek külön nyilvántartására.
- **10/b. karton:** az operatív ügyekben feldolgozás és a

figyelő dossziék alapján ellenőrzés alá vont személyek „M” nyilvántartására.

- **Statisztikai kartonok:** az operatív és előzetes ügyekben feldolgozás alatt álló, nyomozás során terheltté nyilvánított, valamint politikai bűncselekmények miatt elítélt személyek adatainak szervenkénti kimutatására.

2. Naplók:

- az operatív dossziék nyilvántartásának vezetésére,
- a vizsgálati dossziék nyilvántartásának vezetésére,
- az irattárba helyezett dossziék nyilvántartásának vezetésére.

3. Nyomtatványok:

Az operatív nyilvántartáshoz az alábbi nyomtatványok egy-egy használata szükséges:

- „A” nyomtatvány: a nyilvántartásban szereplők személyi adataiban történő változások jelentésére.
- „B” nyomtatvány: az operatív nyilvántartásban már szereplő személyek **régebbi** kompromittáltságának, terhelő adatának módosítására, kiegészítésére.
- „C” nyomtatvány: a nyilvántartásban szereplő személyekre vonatkozó anyagok azonos szerven belül történő átadása esetén a dossziészámok változásának jelentésére.
- „E” nyomtatvány: az operatív nyilvántartásban már szereplő személyek **újabb** kompromittáltságának, terhelő adatának jelentésére.
- „G” nyomtatvány: a nyilvántartásban szereplő személyek anyagának az egyik operatív szervtől a másik operatív szervhez történő átadásának, átvételének, a dossziészám változásának jelentésére.
- Nyomtatvány: az objektum (vonal) dossziéből nyilvántartásban szereplő személyek neveinek, adatainak vezetésére.
- Nyomtatvány: az operatív dossziékba betekintők névének, szolgálati helyének feltüntetésére és vezetésére.
- Tartalomjegyzék.

- Betűsoros névmutató.
- Kérdőjegy: az egyes személyeknek az operatív nyilvántartásban történő priorálására.
- Lakcímfigyelő-lap: a Központi Lakcím Hivatalban történő ellenőrzéshez.
- Határozat: a dosszié átadásának, irattározásának jelentésére.
- Szolgálati jegy: az egyes személyek irattárban levő anyagába történő betekintés, kivonatok, fotomások készítésének engedélyezésére.

4. Operatív dossziék: a 4. §-ban meghatározottak szerint.

5. Az operatív nyilvántartás eszközeinek elkészíttetése és azokkal az operatív szervek ellátása központilag, a BM. III/2. Osztály által történik.

4. §.

Az operatív dossziék fajtái

- Objektum (vonat) dosszié.
- Figyelő dosszié.
- Előzetes csoport dosszié.
- Előzetes személyi dosszié.
- Csoport dosszié.
- Személyi dosszié.
- Körözési dosszié.
- Rendkívüli események dossziéja.
- Vizsgálati dosszié.
- Ellenőrző dosszié.
- Tájékoztató dosszié.
- „P” és „L” dossziék.

**AZ OPERATÍV, VIZSGÁLATI DOSSZIÉK
NYITÁSA, TARTALMA.
A DOSSZIÉK ÁTMINŐSÍTÉSÉNEK, KEZELÉSÉNEK,
ÁTADÁSÁNAK, LEZÁRÁSÁNAK ÉS IRATTÁROZÁSÁNAK
RENDJE**

5. §.

Az operatív dossziék nyitása

- a) A BM. III. Főcsoportfőnökség operatív szervei az ellenséges tevékenység felderítése, megszakítása, bomlasztása, a bűncselekményt elkövetők felelősségre vonása érdekében kötelesek aktív feldolgozó munkát folytatni. A tudomásukra jutott, az állam biztonsága ellen irányuló ellenséges tevékenységre utaló jelzéseket a leg-rövidebb idő alatt ellenőrizni kell, hogy azoknak van-e reális alapjuk, szükséges-e operatív ügynöki feldolgozás útján a bűncselekmény felderítése.

Ellenséges tevékenységre vonatkozó jelzésnek kell tekinteni azokat az adatokat, tényeket, dokumentumokat stb., amelyek bűncselekmény elkövetésére, illetve bűnös tevékenység folytatásának gyanújára utalnak, de még ellenőrzésre, kiegészítésre szorulnak.

Az ellenséges tevékenységre utaló jelzések elsődleges ellenőrzését általában 3 hónapon belül el kell végezni. Bonyolultabb kémkedésre, szabotázsra, kártevésre stb. utaló jelzések ellenőrzését 5 hónap alatt kell elvégezni. Amennyiben az ellenséges tevékenységre utaló jelzések — külföldi állampolgárok tevékenységére, külföldi kapcsolatokra utalnak — és jellege megkívánja, eggyel magasabb beosztású parancsnok az elsődleges ellenőrzés idejét újabb 5 hónapra meghosszabbíthatja. Ha ez után is határidő-meghosszabbítás szükséges, a főcsoportfőnök, vagy helyettesei engedélyét kell kérni.

Amennyiben az elsődleges jelzések ellenőrzése, kiegészítése az ellenséges tevékenység, bűncselekmény elkövetésének gyanúját megerősíti, alátámasztja, **akkor az ellenséges tevékenységet kifejtő, azzal gyanúsítható**

személyeket ügynöki operatív feldolgozás alá kell vonni.

Ellenséges tevékenység folytatásával gyanúsítható személy, személyek, vagy a személyek ismerete hiányában a megtörtént ellenséges tevékenység tetteinek felderítését, ügynöki feldolgozó munkát végezni azok nyilvántartásba vétele és a megfelelő ügydosszié megnyitása nélkül tilos.

A büntetőeljárás alá vont, terheltté nyilvánított személyek ügyében a nyomozás megkezdése után haladéktalanul gondoskodni kell azok nyilvántartásba vételéről és a vizsgálati dosszié megnyitásáról.

Ha az elsődleges ellenőrzés során az ellenséges tevékenységre utaló adatok nem igazolódtak be, az ellenséges tevékenységre utaló jelzésben folyó ellenőrző munkát megfelelő határozattal meg kell szüntetni.

Amennyiben az ellenséges tevékenységre utaló jelzések operatív szempontból értékesek és jelentősek, az elsődleges ellenőrzés a bűncselekmény elkövetésének lehetőségére utal, azonban az adatok a személyek ügynöki operatív feldolgozás alá vonásához még nem elegendők, azokat a kémelhárítás vonalán a KKA. adattárába, a belső elhárítás, a katonai elhárítás, a HÖR. felderítés vonalán a tájékoztató csoportok adattárába kell elhelyezni. Ezeket az adatokat rendszeresen kell figyelemmel kísérni és ellenőrizni. Amennyiben a jelzés megalapozottá válik, a személyeket ügynöki operatív feldolgozás alá kell vonni.

b) Az operatív dossziék nyitásához határozatot kell készíteni, melyben indokolni kell a dosszié megnyitását. Fel kell tüntetni az ellenséges tevékenység kifejtésével gyanúsított személy, vagy személyek neveit, adatait, az ellenséges tevékenység rövid leírását. A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyek ismerete hiányában — rendkívüli eseményként — a megtörtént bűncselekményt kell leírni a határozatban.

c) A dossziék megnyitását a BM. III. Főcsoportfőnökség ügyrendjében meghatározottak szerint a III. főcsoportfőnök (helyettesei), a csoportfőnökök (helyetteseik) és az osztályvezetők engedélyezik.

- Objektum, figyelő, személyi, előzetes személyi dosszié, körözési, rendkívüli esemény, vizsgálati, ellenőrző, tájékoztató dossziék megnyitását az illetékes osztályvezetők engedélyezik. A körözési dosszié megnyitásáról értesíteni kell a BM. III/2. Osztály vezetőjét a körözés, kibocsátása végett.
 - Az előzetes csoport és csoport dosszié megnyitásához az illetékes csoportfőnök (helyettesei) engedélye is szükséges.
 - Amennyiben a belügyminiszter elvtárs 1966. évi 008. számú utasításának 1., 2. bekezdésében felsorolt munkaköröket, beosztásokat betöltő személyek ellen ügynöki bizalmas nyomozás bevezetése szükséges, az ügydosszié nyitását a III. főcsoportfőnök (miniszter-helyettes) elvtárs engedélyezi.
 - Nagyobb jelentőségű, több megyére kiterjedő csoport ügyben, jelentősebb külföldi állampolgárok ellenséges tevékenységének feldolgozására, kivizsgálására operatív és vizsgálati dosszié megnyitását a III. főcsoportfőnök, vagy helyettesei engedélyezik.
- d) Az operatív dossziék nyilvántartásba vétele végett a BM. III/2. Osztálynak meg kell küldeni:
- A dosszié megnyitásának szükségességét bizonyító, az illetékes vezetők által jóváhagyott határozatot, a dosszié nevének, fedőnévének meghatározásával.
 - A személyek és a dosszié nyilvántartásba vételéhez szükséges nyilvántartási kartonokat, nyomtatványokat.
 - A feldolgozás alá vont magyar állampolgárokról személyi igazolvány törzslap fotomásolatot, kérdőjegyeket. (Kivéve a vizsgálati dosszié nyitásához.)
- A BM. III/2. Osztály a beérkezett anyagok alapján végrehajtja a nyilvántartásba vételt és a dossziészáma megadása után azokat az operatív szerveknek visszaküldi.

6. §.

Az objektum (vonala) dosszié

Objektum (vonala) dossziét lehet nyitni:

- A kémelhárítás szempontjából jelentős objektumokra, vonalakra.

- A nem baráti államok külképviseleti szerveire.
- A népgazdaság, a hadsereg operatív szempontból fontosabb szakterületeire, jelentősebb objektumaira.
- A kulturális, tudományos élet, az ideológiai terület fontosabb ágaira.
- Az egyházak, vallási szekták területeire.
- Az ifjúsági területekre.
- A belső ellenséges elemek meghatározott kategóriáira.

Az objektum (vonallal) dosszié két részből áll, melyben az alábbi okmányokat kell elhelyezni:

(A katonai elhárítás területén az objektum dosszié tartalmát külön parancs szabályozza.)

I. rész:

- A dosszié I. részében levő okmányok tartalomjegyzékét.
- Betűsoros névmutatót.
- A dosszié nyitására szóló határozatot.
- Az adott objektumról (vonallal, területről) készített monográfiákat és az operatív ellenőrzés során keletkezett anyagokat. (A hálózati személyeket csak fedőnéven szabad feltüntetni.)
- Az objektumban történt rendkívüli eseményekről, ellenséges tevékenységről szóló jelentéseket.
- Az objektum (vonallal) ellenőrzésével kapcsolatban keletkezett összefoglalókat, operatív értékkel bíró anyagokat.
- Az elhárító munka vitelét meghatározó operatív terveket.
- A dosszié anyagát ismerő személyek névsorát.
- Határozatot a dosszié lezárásához.

II. rész:

- A dosszié II. részében levő anyagok tartalomjegyzékét.

- A rendszeresített nyomtatványt, melyen fel kell tüntetni az objektumban dolgozók, vagy a vonalhoz tartozók közül az operatív nyilvántartásban szereplő személyeket, a HÖR. felderítő szerveinél a határőrizetre veszélyes személyeket.

A dossziészámok rovatában fel kell tüntetni mindazokat a dossziészámokat, amelyekben az egyes személyekre vonatkozóan anyagok találhatók.

A „nyilvántartásba véve” rovatba pontosan be kell írni, hogy a személy alap-, vagy kutató nyilvántartásban szerepel. Amennyiben az egyes személyekre vonatkozó anyagokat más operatív szervnek átadták, fel kell tüntetni a szerv nevét és az átadás időpontját.

Az objektum. dosszié és a dossziében szereplő személyek nyilvántartásba vétele:

- Az objektum (vonali) dosszié nyilvántartásba vételére 2 darab 1. számú kartont kell kiállítani.
- Az objektum (vonali) dossziéból a személyek nyilvántartásba vétele két példányban kiállított operatív nyilvántartási kartonon történik. A kartonok egy példányát a BM. III/2. Osztálynak kell megküldeni, egy példányát pedig az illetékes operatív szerv nyilvántartásában kell elhelyezni.
- Az objektum (vonali) dossziében szereplő, nyilvántartásba vett személyek anyagait külön-külön puha-fedelű dossziéba helyezve az objektum dosszié részeként kell kezelni. A puha-fedelű dossziéra az objektum (vonali) dosszié II. részében elhelyezett nyomtatványon a személy neve mellett feltüntetett sorszámot kell ráírni. A dossziében elhelyezett anyagokról tartalomjegyzéket kell vezetni.
- Azokat a személyeket, akik irattározott anyag alapján már szerepelnek a központi operatív nyilvántartásban, ugyanazokkal a terhelő, kompromittáló adatokkal nem kell élő objektum dossziéba, mint újonnan nyilvántartásba vett személyt elhelyezni, róluk nyilvántartási kartont kiállítani. A személy nevét rá kell vezetni az objektum (vonali) dossziében levő nyomtatványra és megjegyezni, hogy a terhelő ada-

tokra vonatkozó anyagok milyen számú irattári dossziében találhatók.

- Ha a listára bevezetett személy ellenőrzése során új anyagok keletkeznek, azokat a többi nyilvántartásban szereplő személy anyagával azonos módon az objektum dosszié mellett — annak részeként — kell kezelni. Ezt az anyagot csak akkor lehet új számon operatív nyilvántartásba venni, ha újabb kompromittáltságot, ellenséges tevékenységet bizonyít.
- A határőrség felderítő szerveinél a dossziében szereplő „határőrizetre veszélyes” személyeket nem kell nyilvántartásba venni, csak anyagukat, névsorukat kell elhelyezni az objektum (vonat) dossziében. Ha kompromittáltságuk alap-, vagy kutató nyilvántartás tárgyát képezi, anyagaikat egy példányban az illetékes megyei politikai osztálynak kell átadni nyilvántartásba vétel végett.

A dossziében nyilvántartott személyek anyagának azonos szervben belül történő átadását a dossziészám változása esetén a BM. III/2. Osztálynak „C” jelzésű nyomtatványon jelenteni kell.

Az egyes személyekre vonatkozó nyilvántartási anyagok operatív szervek közötti átadását az alábbiak szerint kell végrehajtani:

- Az operatív tiszt köteles két példányban „G” jelzésű nyomtatványt kiállítani, azt az anyagokkal együtt átadni az operatív nyilvántartónak, aki megküldi az illetékes operatív szerv nyilvántartójának.
- Az átvevő szerv operatív nyilvántartója köteles a „G” nyomtatványra rávezetni, hogy az anyagot milyen számú dossziében helyezték el, az egyik példányt az átadó szervnek visszaküldeni, a másik példányt pedig megküldeni a BM. III/2. Osztálynak, melyen jelenti az anyag átvételét.

Ha az objektum dosszié megtelt, ugyanazon nyilvántartási szám alatt további köteteket lehet nyitni.

Az objektum dosszié felbontása, összevonása, megszüntetése esetén határozatot kell készíteni, melyet az illetékes osztály vezetője hagy jóvá.

A jóváhagyott határozatot egy példányban meg kell küldeni a BM. III/2. Osztálynak, a dossziéból nyil-

vántartásban szereplő személyek névsorával együtt.
(Név, asszonyok leánykori neve, születési éve, helye,
anyja neve.)

A névsorban minden személy neve után fel kell tüntetni:

- Ha a személy anyaga a szervnél marad, annak a dossziénak a számát, ahová az anyagát elhelyezik. A személyről „C” nyomtatványt kell küldeni a BM. III/2. Osztálynak az új dossziészám átvezetése végett.
- Ha a személy elköltözött, vagy operatív érdekből más szervnek kell átadni ellenőrzés végett, annak a szervnek a nevét, ahová az anyagát megküldik. Az anyagok átadásának lejelentésére „G” nyomtatványt kell kiállítani.
- Amennyiben az objektum dossziéból nyilvántartásba vett személyekre vonatkozó anyagokra az operatív szervnél nincs szükség, gondoskodni kell arról, hogy a dossziében szereplő nyilvántartásba vett személyekre vonatkozó dokumentált, ellenőrzött terhelő adatok a dossziével együtt a központi irattárba kerüljenek.
- A dosszié irattározásakor a dossziéból nyilvántartásba vett személyekről listát kell készíteni és azt a dossziével együtt a BM. III/2. Osztálynak kell megküldeni.

7. §.

Figyelő dosszié

A társadalomra veszélyes ellenséges elemek ellenőrzése során keletkezett anyagok gyűjtésére kell nyitni.

A társadalomra veszélyes ellenséges elemek kiválasztásának elveit a belügyminiszter-helyettes elvtárs 0010/1963. számú parancsa határozza meg.

Azokat a társadalomra veszélyes ellenséges személyeket, akik az operatív nyilvántartásban még nem szerepelnek, vagy ez ideig kutató nyilvántartásban szerepeltek, **a külön nyilvántartásba vétellel, a figyelő dosszié megnyitásával egyidőben alapnyilvántartásba kell venni. A személy nyilvántartási kartonján a figyelő dosszié számát fel kell tüntetni.**

A figyelő dossziében az alábbi okmányokat kell gyűjteni:

- A dossziében elhelyezett anyagok tartalomjegyzékét.
- A dosszié nyitásáról szóló határozatot.
- A kiválasztott személyeknek a BM. nyilvántartásaiban történt ellenőrzéséről szóló kérdőjegyeket, a környezettanulmányt, más szervektől beszerzett adatokat.
- Az alábbi szövegezésű feljegyzést: „A figyelő dosszié alapján ellenőrzés alá vont személy hálózati nyilvántartásban való priorálása elvégezve”.
- A Központi Lakcím Hivatalban történt ellenőrzés eredményeit, valamint a személyi igazolvány törzslap fotomásolatát.
- Az ellenőrzés alá vont személy kompromittáló, terhelő adataira vonatkozó dokumentumokat.
- A hálózat és egyéb operatív eszközök segítségével történő ellenőrzés során készített jelentéseket, anyagokat.
- A figyelő dossziénak valamely más operatív dossziévé történő átminősítéséről szóló határozatot.

A figyelő dosszié nyilvántartásba vételekor az alábbi kártyákat kell kiállítani:

- 3 darab 10-es számú kartont, 1 darab kék színűt, mely a szervnél marad, 1 darab sárgát, 1 darab rózsaszínt, melyeket a BM. III/2. Osztálynak kell megküldeni.
- Az állandó és ideiglenes lakhellyel rendelkező személyekről annyi (kék színű) 10-es kartont kell kiállítani, ahány operatív szerv ellenőrzi a személyt, akiknek külön nyilvántartási rendszerében szerepel. Ezenkívül ki kell állítani 1 darab 10/b. számú kartont, melyet az „M” tiszt kezel.
- A XI-es számú KLH. figyelő kartont annyi példányban kell kiállítani, ahány vezeték- és utóneve van a személynek.

Az operatív szervek kötelesek a figyelő dossziékat megnyitás előtt a hozzátartozó kártyákkal együtt a BM. III/2. Osztálynak megküldeni ellenőrzés és nyilvántartásba vétel végett.

A BM. III/2. Osztályon ellenőrizni kell a beküldött anyagokat, hogy a kiválasztás megfelel-e a parancsban meghatározott követelményeknek, a dokumentumok megfelelően alátámasztják-e a személy kiválasztását, külön nyilvántartásba vételét.

A megfelelőket nyilvántartásba veszik, a nem megfelelő anyagokat kiegészítés, vagy a hiba kijavítása végett vissza kell küldeni az illetékes szerv vezetőjének.

A kiválasztott személyek ellenőrzését az illetékes operatív szerv köteles megszervezni.

Ha a kiválasztott személy ellenőrzése az állandó és ideiglenes lakhely, illetve munkahely szerint szükséges, mindkét operatív szerv köteles azt elvégezni és egymást az ellenőrzés eredményéről kölcsönösen tájékoztatni. A 10-es számú kartont mindkét szerv külön nyilvántartási rendszerében el kell helyezni.

A személy ideiglenes lakhelyén való tartózkodását a konspirációs szabályok szigorú betartásával havonta ellenőrizni kell. Az ellenőrzés dátumát a 10-es számú kartonon fel kell tüntetni. Az ideiglenes lakhely megszűnését a kartonra rá kell vezetni és azt az illetékes operatív tiszttel aláíratni. A személy kartonjait a helyi nyilvántartási kartonrendszerből ki kell emelni és a BM. III/2. Osztálynak megküldeni.

A K LH: részére a XI-es számú figyelő kartonokat a BM. III/2. Osztály köteles átadni, valamint a laci cím változásokról az operatív szerveket értesíteni. A változásokat az operatív szervek tudomásukra jutásuk után 24 órán belül kötelesek a 10-es, 10/b. számú kartonrendszeren és a figyelő dossziében átvezetni.

Foglalkoztatott hálózati személyeket külön nyilvántartásba venni, róluk figyelő dossziét nyitni tilos.

Figyelő dossziében szereplő személy beszerzése esetén a dossziét meg kell szüntetni. **A személy beszerzéséről szóló, vagy arra utaló anyagokat, okmányokat a figyelő dossziében elhelyezni tilos.** Ha a beszerezett személy továbbra is megmarad az operatív nyilvántartásban, a figyelő dossziében levő anyagot objektum dossziéba kell elhelyezni.

Ha a figyelt személyre olyan ellenőrzött jelzések vannak, hogy aktív ellenséges tevékenységet fejt ki, operatív feldolgozás alá kell vonni, a figyelő dossziét operatív dossziévá kell átminősíteni.

Amennyiben a figyelő dosszié alapján ellenőrzés alá vont személy az ellenőrzés alól kivonja magát, illegálitásba megy, el

kell rendelni a körözését, a figyelő dossziét körözési dossziévá kell átminősíteni.

Büntetőeljárás alatt álló személyek figyelő dossziéját a figyelést végző operatív szervnél kell tartani a jogerős bírói ítélet meghozataláig.

A büntetését töltő személy 10-es számú kartonjára rá kell vezetni a kiszabott ítéletet és annak indokát.

Politikai, vagy köztörvényes bűncselekmény elkövetése miatt egy éven aluli börtönbüntetésre ítélt személy figyelő dossziéját a büntetés letöltésének ideje alatt a dossziét tartó operatív szerv köteles megőrizni. Az egy éven aluli börtönbüntetés kiszabásáról a BM. III/2. Osztályt értesíteni kell. Az értesítésben fel kell tüntetni, hogy melyik bíróság, mikor, milyen bűncselekmény miatt szabta ki az ítéletet. Szabadulás után a személy ellenőrzését tovább kell folytatni.

Politikai bűncselekmény elkövetése miatt egy éven felüli börtönbüntetésre ítélt személy figyelő dossziéját a jogerős ítélettel ellátva a BM. III/2. Osztálynak kell megküldeni, aki továbbítja a III/I-f. (börtönelhárító) alosztálynak.

A BM. III/I-f. alosztály köteles a személy ellenőrzését folytatni, a személlyel kapcsolatos anyagokat, okmányokat folyamatosan bevarrni a figyelő dossziéba. Szabadulás esetén a személy börtönben tanúsított magatartásáról szóló összefoglaló jelentéssel ellátva megküldi a BM. III/2. Osztálynak, mely továbbítja az illetékes operatív szervnek.

Köztörvényes bűncselekmény elkövetése miatt egy éven felüli börtönbüntetésre ítélt személyek figyelő dossziéját, a jogerős bírói ítélettel ellátva a BM. III/2. Osztálynak kell megküldeni. A KLH. értesítése alapján a személy szabadulásakor a BM. III/2. Osztály a figyelő dossziét megküldi az illetékes operatív szervnek, ahol a személy további ellenőrzését meg kell szervezni.

A figyelő dosszié megszüntetése, a személy külön nyilvántartásból való törlése esetén határozatot kell készíteni, melyet az illetékes osztályvezető hagy jóvá. A határozatban dönteni kell a személy operatív nyilvántartásban való meghagyásáról, vagy törléséről.

Ha a személy a figyelő dosszié megszüntetése után továbbra is operatív nyilvántartásban marad, figyelő dossziéjának anyagát objektum dossziéba kell elhelyezni.

A változást a BM. III/2. Osztálynak az erre a célra rendszerített „E” nyomtatványon kell jelenteni, amelyben közölni kell

a törlésre kerülő figyelő dosszié számát és annak az objektum dossziénak a számát, amelyben az anyagot elhelyezték. Amennyiben a terhelő, kompromittáló adatban változás állt be, az „E” nyomtatványon ezt is közölni kell.

A törlési határozatot a figyelő dossziéval, a törlés indokoltságát alátámasztó okmányokkal együtt a BM. III/2. Osztálynak kell megküldeni, ahol ellenőrzik, hogy az megfelel-e a parancsban előírtaknak. Amennyiben megfelel, végrehajtják a figyelő dosszié és a személy külön nyilvántartási rendszerből való törlését. Amennyiben nem, észrevétellel együtt visszaküldik a törlést kérő operatív szervnek. A nyilvántartásból törlésre javasolt személyek anyagának ellenőrzésével egyidőben dönteni kell arról, hogy a személy anyagát — annak politikai, operatív értékétől függően — a „holt anyag” irattárba helyezik, vagy megsemmisítik.

Ha a nyilvántartásban szereplő személy meghalt, figyelő dossziéját jegyzőkönyvileg meg kell semmisíteni és a veszélyes elemek külön nyilvántartásából, valamint az operatív nyilvántartásból törölni kell. A törlési határozatot meg kell küldeni a BM. III/2. Osztálynak.

Amennyiben az operatív érdek megkívánja a dosszié megőrzését, a figyelő dossziét a „holt anyag” nyilvántartási rendszerbe kell elhelyezni.

8. §.

Előzetes csoport és előzetes személyi dosszié

Előzetes csoport, vagy előzetes személyi dossziét azokra a személyekre kell nyitni, akikre vonatkozólag a BM. III. Főcsoportfőnökség szerveihez operatív szempontból olyan figyelmet érdemlő ellenséges tevékenységre utaló anyagok (ügynöki jelentések, őrizeteseik vallomásai, állampolgárok bejelentései és egyéb jelzések) érkeztek, **amelyek szükségessé teszik az egyes személyek ellenséges tevékenységének alapos ellenőrzését, operatív úton történő felderítését.**

Az előzetes csoport, vagy előzetes személyi dossziéba az alábbi anyagokat kell gyűjteni:

- A dossziében elhelyezett anyagok tartalomjegyzékét.
- A dosszié nyitásáról szóló határozatot.

- A dossziében szereplő személyeknek a BM. nyilvántartásaiban történt ellenőrzéséről szóló kérdőjegyeket és a személyi igazolvány törzslap fotomásolatát.
- Az alábbi szövegű feljegyzést: „A feldolgozás alá vont személy (személyek) hálózati nyilvántartásban való priorálása elvégezve”.
- Az ellenséges tevékenységre utaló adatok elsődleges ellenőrzéséről szóló okmányokat, hálózati jelentéseket, összefoglalókat.
- A dosszié anyagát ismerő személyek névsorát.
- Az előzetes csoport, vagy előzetes személyi dosszié más operatív dossziéivá való átminősítéséről szóló határozatot.

Az ellenséges tevékenységre utaló adatok ellenőrzését egy éven belül be kell fejezni. Ennek meghosszabbítását indokolt esetben további 5 hónapra — bonyolultabb kémkedéssel, szabotázs-kártevéssel kapcsolatos ügyekben 1 évre — lehet kérni.

A dossziényitő határozattal együtt az alábbi kartonokat kell kiállítani:

- 2 darab 1-es számú kartont a dossziéről,
- 2 darab operatív nyilvántartási kartont,
- 2 darab statisztikai kartont,
- 1 darab 10/b. kartont az ügynöki feldolgozás alá vont személyekről.

A kartonok 1 példányát és a dossziényitő határozatot nyilvántartásba vétel után a BM. III/2. Osztály visszaküldi az illetékes operatív szervnek.

Előzetes csoport és előzetes személyi dossziéből csak azokat a személyeket szabad nyilvántartásba venni, akiket ügynöki operatív feldolgozás alá vontak.

A feldolgozás során felderített — de feldolgozás alá nem vont — kompromittált személyeket, azokra vonatkozó anyagokat az illetékes operatív szervnél objektum — szükség esetén figyelő — dossziéba kell elhelyezni és nyilvántartásba venni. (A BM. III/IV. Csoportfőnökség elhárító, a Határőrség Felderítő Osztály szervei az ilyen személyek anyagait az illetékes megyei politikai osztálynak kötelesek megküldeni nyilvántartásba vétel végett.)

Ha az elsődleges ellenőrzés után az ellenséges tevékenység gyanúja beigazolódik, az előzetes dossziét át kell minősíteni személyi, vagy csoport dossziéivá.

Ha az ellenséges tevékenység többoldalú gondos ellenőrzés után sem igazolódik be, a dosszié megsemmisítésére határozatot kell készíteni, melyben ezt a tényt rögzíteni kell. A határozatot az osztály vezetője hagyja jóvá. A határozat jóváhagyása után a dossziében levő operatív szempontból értéktelen anyagokat jegyzőkönyvileg meg kell semmisíteni.

A jóváhagyott határozatot és a jegyzőkönyv egy példányát meg kell küldeni az operatív nyilvántartón keresztül a BM. III/2. Osztálynak, ahol a dossziét és a személyeket törlik a nyilvántartásból. A jegyzőkönyv másodpéldányát a TÜK. szabályai szerint kell megőrizni.

Amennyiben az operatív feldolgozás alá vont személyekre vonatkozó kompromittáló adatok nyilvántartás tárgyát képezik, a dosszié megszüntetése után anyagukat megfelelő objektum, dossziéba kell elhelyezni, melyet jelenteni kell a BM. III/2. Osztálynak. Az előzetes ellenőrző dossziét irattározni nem lehet.

9. §.

Csoport dosszié

Csoport dossziét azokra a személyekre kell nyitni, **akik ellenőrzött adataink szerint** azzal gyanúsíthatók, hogy államellenes bűncselekmény elkövetését tervezik, kezdeményezik, előkészítik, vagy ellenséges tevékenységet folytatnak, tevékenységükben szervezeti egység köti össze őket és **tevékenységük teljes felderítésére, félbeszakítására ügynöki operatív feldolgozó munka bevezetése szükséges.**

A csoport dossziében az alábbi anyagokat kell gyűjteni:

- A dossziében elhelyezett anyagok tartalomjegyzékét.
- A dossziében szereplő személyek betűsoros névmutatóját.
- A dosszié nyitásáról szóló határozatot.
- Részletes összefoglalót a csoportról.
- A csoport tagjairól személyi igazolvány törzslap fotomásolatot.
- A csoport tagjainak a BM. nyilvántartásaiban történt ellenőrzéséről szóló kérdőjegeket.

- Az alábbi szövegű feljegyzést: „A csoport tagjainak hálózati nyilvántartásban való priorálása elvégezve”.
- A hálózati jelentések másolatát és egyéb okmányokat, melyek az ügynöki operatív feldolgozó munka során keletkeztek.
- Az ügynöki operatív feldolgozás során foglalkoztatott hálózati személyek fedőnév és „B” dosszié-szám szerinti névsorát.
- Összefoglalót az ügy befejezéséről.
- Határozatot a dosszié lezárásáról.
- A dosszié anyagát ismerő személyek névsorát.

A csoport dosszié és a csoport ügynöki operatív feldolgozás alá vont tagjainak nyilvántartásba vételéhez az alábbi kartontok kell kiállítani és a jóváhagyott határozattal megküldeni a BM. III/2. Osztálynak:

- 2 darab 1-es számú kartont a csoport dossziéről.

Az ügynöki operatív feldolgozás alá vont személyekről:

- 2 darab operatív nyilvántartási kartont,
- 2 darab statisztikai kartont,
- 1 darab 10/b. számú kartont.

A csoport dossziéből csak azokat a személyeket szabad nyilvántartásba venni, akiket az ügyben ügynöki operatív feldolgozás alá vontak.

A feldolgozás során felderített — de feldolgozás alá nem vont — kompromittált személyekre vonatkozó anyagokat az illetékes operatív szervnek objektum — szükség esetén figyelő — dossziéba kell elhelyezni és ennek alapján nyilvántartásba venni. (A III/IV. Csoportfőnökség elhárító, a Határőrség Felderítő Osztály szervei az ilyen személyek anyagait az illetékes megyei politikai osztálynak kötelesek megküldeni nyilvántartásba vétel végett.)

Az ellenséges csoport tagjainak őrizetbe vétele esetén a csoport dossziéit le kell zárni és a szerv javaslatával együtt az illetékes vizsgálati szervnek kell átadni.

A vizsgálat befejezése után a csoport dossziét a BM. III/2. Osztály irattárában kell elhelyezni. A csoport dossziéhez az irattárba helyezés előtt csatolni kell a vádiratot.

Amennyiben a feldolgozás alatt álló személyek a bűnös tevékenység kifejtésétől elálltak, vagy a csoport szétbomlott, tevé-

kenységüket az operatív szervek dezorganizálták, arról összefoglalót kell készíteni és a dossziéba elhelyezni.

Ha a csoport tagjait az operatív szervek büntetőeljárásról kívül rendőrhatalósági figyelmeztetésben részesítették, az arról készített határozatot a csoport dossziéhoz kell csatolni, a dossziét le kell zárni és irattárba helyezni.

Amennyiben a bűncselekmény alapos gyanúja ugyan fennáll, azonban az ügynöki operatív feldolgozó munkát azért szüntették meg, mert a bűncselekményt bizonyító, operatív úton szerzett adatokat nem lehet jogi erejűvé tenni, és az ügynöki operatív feldolgozó munka tovább folytatása sem járna eredménnyel, a dossziét — ezt a tényt megfelelően rögzítő határozattal — le kell zárni és irattározás végett megküldeni a BM. III/2. Osztálynak.

A feldolgozás alá vont személyeket, ha alapnyilvántartás tárgyát képező terhelő, kompromittáló adatokkal nem rendelkeznek, operatív érdekből kutató nyilvántartásba kell helyezni.

Ha bebizonyosodott, hogy a csoport dossziét ellenőrizetlen, dezinformatív anyagok alapján nyitották, bűncselekmény nem történt, a dosszié megszüntetésére határozatot kell készíteni, melyet a dosszié megnyitását engedélyező vezető hagy jóvá. A határozatban intézkedni kell a csoport tagjainak nyilvántartásból való törléséről. A jóváhagyás után a csoport dossziéban levő operatív szempontból értéktelen anyagokat jegyzőkönyvileg meg kell semmisíteni. A megszüntető határozatot és a jegyzőkönyv egy példányát a BM. III/2. Osztálynak meg kell küldeni. A jegyzőkönyv másodpéldányát a TÜK. szabályai szerint kell megőrizni.

Amennyiben az operatív feldolgozás alá vont személyekre vonatkozó kompromittáló adatok nyilvántartás tárgyát képezik, a dosszié megszüntetése után anyagukat megfelelő objektum dossziéba kell elhelyezni, melyet jelenteni kell a BM. III/2. Osztálynak.

10. §.

Személyi dosszié

A személyi dossziét arra a személyre kell nyitni, aki **ellenőrzött adataink szerint** azzal gyanúsítható, hogy államellenes bűncselekmény elkövetését tervezi, kezdeményezi, előkészíti, vagy ellenséges tevékenységet folytat és **tevékenységének teljes**

felderítésére, félbeszakítására ügynöki operatív feldolgozó munka bevezetése szükséges.

A személyi dossziében az alábbi anyagokat kell gyűjteni:

- A dossziében elhelyezett anyagok tartalomjegyzékét.
- A dossziében szereplő személyek betűsoros névmutatóját.
- A dosszié nyitásáról szóló határozatot.
- Összefoglalót a személy tevékenységéről.
- Az operatív feldolgozás alatt álló személynek a BM. nyilvántartásaiban történő ellenőrzésről szóló kérdőjegyeket és a személyi igazolvány törzslap fotómásolatát.
- Az alábbi szövegű feljegyzést: „A feldolgozás alá vont személy hálózati nyilvántartásban való priorálása elvégezve”.
- Az operatív hálózati intézkedések tervét.
- A hálózati jelentések másolatát, egyéb okmányokat, melyek az ügy folyamán keletkeztek.
- Összefoglalót az ügy realizálásáról.
- A dosszié anyagát ismerő személyek névsorát.
- Határozatot a dosszié lezárásáról.

A személyi dosszié nyitása esetén az alábbi kartonokat kell kiállítani és a jóváhagyott határozattal együtt megküldeni a BM. III/2. Osztálynak:

- 2 darab 1-es számú kartont a személyi dossziéről.

Az ügynöki operatív feldolgozás alá vont személyekről:

- 2 darab operatív nyilvántartási kartont,
- 2 darab statisztikai kartont,
- 1 darab 10/b. számú kartont.

A személyi dossziéből csak azt a személyt szabad nyilvántartásba venni, akire a dossziét nyitották és ügynöki operatív feldolgozás alá vontak.

A feldolgozás során felderített — de feldolgozás alá nem vont — kompromittált személyekre vonatkozó anyagokat az illetékes operatív szervnek objektum — szükség esetén figyelő — dossziéba kell elhelyezni és ennek alapján nyilvántartásba venni. (A III/IV. Csoportfőnökség elhárító, a Határőrség Felderítő Osz-

tály szervei az ilyen személyek anyagait az illetékes megyei politikai osztálynak kötelesek megküldeni nyilvántartásba vétel végett.)

Amennyiben az ügynöki operatív feldolgozás alatt álló személy ellen a nyomozást elrendelték, terheltté nyilvánították, a személyi dossziét meg kell küldeni az illetékes vizsgálati szervnek. A nyomozás befejezése után az illetékes operatív tiszt köteles a személyi dossziét lezárni és a BM. III/2. Osztály irattárába helyezni. A személyi dossziéhoz irattárba helyezés előtt csatolni kell a vádiratot.

A személyi dossziét le kell zárni és irattárba kell helyezni, ha a feldolgozás alatt álló személy az ellenséges tevékenység folytatásától eláll.

Amennyiben a személyt az operatív szervek büntetőeljáráson kívül rendőrhatalósági figyelmeztetésben részesítették, az elkészített határozatot a dossziéhoz kell csatolni.

Ha az ügynöki operatív feldolgozó munkát azért szüntették meg, mert a bűncselekményt bizonyító, operatív úton szerzett adatokat nem lehetett jogi erejűvé tenni, azonban a bűncselekmény alapos gyanúja fennáll, a dossziét — ezt a tényt megfelelően rögzítő határozattal — le kell zárni és irattározás végett megküldeni a BM. III/2. Osztálynak. A feldolgozás alá vont személyt, ha alapnyilvántartás tárgyát képező kompromittáltsággal nem rendelkezik, operatív érdekből kutató nyilvántartásba kell helyezni.

Ha megállapítást nyert, hogy a dossziét dezinformatív anyagok alapján nyitották és a személy nem folytat ellenséges tevékenységet, a dosszié megszüntetésére határozatot kell készíteni, melyet a dosszié megnyitását engedélyező vezető hagy jóvá. Jóváhagyás után a személyi dossziében levő operatív szempontból értéktelen anyagokat jegyzőkönyvileg meg kell semmisíteni.

A dossziét megszüntető határozatot és a jegyzőkönyv egy példányát a BM. III/2. Osztálynak kell megküldeni. A határozatban intézkedni kell a személy nyilvántartásból való törlésére. A jegyzőkönyv másodpéldányát a TÜK. szabályai szerint kell megőrizni.

Amennyiben az ügyben olyan személyeket derítettek fel, akiknek kompromittáltsága nyilvántartás tárgyát képezi, a rájuk vonatkozó anyagokat ki kell emelni, az illetékes operatív szervnél objektum dossziéba kell elhelyezni és ennek alapján nyilvántartásba venni.

11. §.

Körözési dosszié

Körözési dossziét kell nyitni:

- Az imperialista hírszerző szervek külföldön tartózkodó ügynökei közül azokra, akiket Magyarországon illegalitásban végzendő munkára készítenek elő.
- Az imperialista hírszerző szervek által illegálisan Magyarországra beküldött telepített ügynökeire, terrorista és romboló csoportok tagjaira.
- Az államellenes bűnözők és egyéb politikai bűncselekményt elkövetők közül azokra, akik a büntetőintézetekből, hatóságoktól megszöktek, akik kivonták magukat az operatív feldolgozás, illetve az őrizetbe vétel alól és illegalitásba mentek.
- A fegyveres szervek állományából (néphadsereg, határőrség, karhatalom, rendőrség, büntetésvégrehajtás, munkásőrség, ipari őrség) megszökött személyekre. Amennyiben ezek a személyek külföldre kerülnek, a körözési dossziét fenn kell tartani, ha hazatérésük várható, vagy külföldön ellenséges tevékenységet folytatnak ellenünk.

A körözési dossziéba az alábbi anyagokat kell elhelyezni:

- A dossziében elhelyezett anyagok tartalomjegyzékét.
- A dossziében szereplő személyek betűsoros névmutatóját.
- A dosszié nyitására szóló határozatot.
- A körözött személynek a BM. nyilvántartásaiban történő ellenőrzésekről szóló kérdőjegyeket és a személyi igazolvány törzslap fotomásolatát.
- Az alábbi szövegű feljegyzést: „A körözés alá vont személy hálózati nyilvántartásban való priorálása elvégezve”.
- Részletes összefoglalót a körözött személyről.
- Részletes összefoglalót a körözött személy rokoni és egyéb kapcsolatairól.
- A körözéssel kapcsolatos operatív anyagokat.
- A körözéssel kapcsolatos hálózati operatív intézkedések tervét.

- A körözés eredményéről szóló összefoglalót.
- A körözés visszavonásáról szóló határozatot.
- A dosszié anyagát ismerő személyek névsorát.
- Határozatot a dosszié lezárásáról.

Körözési dosszié nyitása esetén az alábbi kartonokat kell kiállítani, melyeket a jóváhagyott határozattal a BM. III/2. Osztálynak kell megküldeni. A dosszié nyitásáról értesíteni kell a III/II-5. Osztály vezetőjét (a körözés kibocsátása végett).

- 2 darab 1-es számú kartont a körözési dossziéről.

A körözött személyről:

- 2 darab operatív nyilvántartási kartont,
- 2 darab statisztikai kartont.

Ha a körözött személynek az ország különböző helyein rokona, vagy közeli kapcsolatai élnek és megjelenése várható, ezen a helyeken a körözési dossziéről másodpéldányokat kell nyitni és megküldeni az illetékes szervnek.

A körözési dosszié másodpéldányának megnyitásához a körözést elrendelő osztály készíti a határozatot és egy részletes tájékoztatót a körözött személyről. A másodpéldányok a körözési dosszié nyilvántartási számát kapják a következők feltüntetésével: számú nevű személyre nyitott körözési dosszié másodpéldánya.

A körözést folytató szervek kötelesek egymást időnként tájékoztatni. A körözés visszavonása esetén a körözési dossziét le kell zárni. A dosszié lezárásával egyidőben határozatot kell készíteni, melyben fel kell tüntetni a körözés megszüntetésének okát és dönteni kell a személy nyilvántartásban való meghagyását, vagy törlését illetően.

A körözés visszavonása után a körözést elrendelő szerv köteles gondoskodni a körözési dosszié és azok másodpéldányainak szabályszerű lezárásáról és irattározás végett a BM. III/2. Osztálynak való megküldéséről.

12. §.

Rendkívüli események dossziéja

Rendkívüli esemény dossziét kell nyitni megtörtént ellenséges tevékenységre utaló eseményekre (terror, rombolás, kártevés gyanúja, röpcédulázás, falra írás, kémjelentések, kémutasítás-

sok és tárgyi postaládák felfedezésének, továbbá T. okmányok, fegyverek, lőszer, robbanóanyag, vegyvédelmi és sugárzó anyagok eltűnése stb. eseteiben), ahol a nyomozás megindításakor a bűncselekményt elkövető személy még ismeretlen.

A dossziében az alábbi anyagokat kell gyűjteni:

- A dossziében elhelyezett anyagok tartalomjegyzékét.
- A dosszié nyitásáról szóló határozatot.
- Az eseménnyel kapcsolatos jelentéseket.
- A helyszínen talált bizonyítékokat (vagy ezek jegyzékét, a helyszínről készült fényképeket, a falra írásról készült fényképeket, eredeti röpcédulákat stb.).
- Szakértői véleményeket.
- A bevezetett operatív intézkedések tervét.
- A nyomozással kapcsolatban keletkezett okmányokat.
- Az ügy összefoglalóját.
- A dosszié anyagát ismerő személyek névsorát.
- A dosszié átminősítéséről, vagy lezárásáról szóló határozatot.

A dossziének fedőnevet kell adni.

A dossziéről 2 darab 1-es és 2 darab 9-es számú kartont kell kiállítani és a jóváhagyott határozattal együtt a BM. III/2. Osztálynak megküldeni.

A dosszié átminősítéséről, vagy lezárásáról 1 éven belül dönteni kell.

Ha a rendkívüli esemény elkövetőjét felderítik, a dossziét az előírt szabályoknak megfelelően át kell minősíteni előzetes személyi, előzetes csoport, vagy személyi, illetve csoport dossziéivá. Eredménytelen nyomozás esetén a dossziét le kell zárni és irattározás végett megküldeni a BM. III/2. Osztálynak.

13. §.

Vizsgálati dosszié

Vizsgálati dossziét a BM. III. Főcsoportfőnökség vizsgálati szervei által őrizetbe vett, előzetes letartóztatásba helyezett, vagy szabadlábon terheltté nyilvánított személyek által elköve-

tett bűncselekmények vizsgálata során keletkezett anyagok gyűjtésére kell nyitni.

A vizsgálati dosszié nyitása a nyomozást elrendelő határozat alapján történik.

A vizsgálati dossziében az alábbi anyagokat kell elhelyezni:

1. A dossziében elhelyezett anyagok tartalomjegyzékét.
2. A dossziében szereplő személyek betűsoros névmutatóját.
3. A nyomozás elrendélése előtt keletkezett anyagokat (bejelentés, feljelentés stb.).
4. A nyomozás elrendelésével, őrizetbe vétellel, előzetes le tartóztatással kapcsolatban hozott határozatokat, keletkezett anyagokat:

- Vizsgálati (intézkedési) tervet.

5. Személyi bizonyítékokat:

- Terheltek, tanúk vallomásait.
- Szembesítési, felismerési jegyzőkönyveket.
- A terhelt (gyanúsított) BM. nyilvántartásaiban történt ellenőrzéséről szóló kérdőjegyeket.
- Feljegyzést arról, hogy a vizsgálati eljárás alá vont személy hálózati nyilvántartásban való priorálását elvégezték.

6. Tárgyi bizonyítékokra vonatkozó írásbeli anyagokat:

- Házkutatás, munkahely-kutatás elrendelésére vonatkozó határozatokat, jegyzőkönyveket.
- Átadási, átvételi elismervényeket.
- Fényképeket a terheltről.
- Szakértői véleményt.
- Helyszíni szemléről felvett jegyzőkönyvet.
- Az ügy irataihoz csatolt tárgyi bizonyítékok fotómásolatát és arról szóló határozatot.
- Bűnjel-jegyzéket az ügyészségnek átadott bűnjelekről.

7. A nyomozás befejezésével a személynek és az ügynek az ügyészséghez való átadásával kapcsolatban keletkezett anyagokat:

- Iratismerttetési jegyzőkönyvet.
- A terhelt indítványával kapcsolatban készült határozatot.
- Bűnügyi költségjegyzéket.

- A nyomozás befejezéséről szóló határozatot.
- Amennyiben erre sor kerül, határozatot a személy (személyek) BTK. 60. §-a alapján történő figyelmeztetésben részesítéséről.

8. Fogdaügynöki és fogdatechnikai anyagokat időrendi sorrendben, a letartóztatottal kapcsolatban keletkezett fogdai iratok, a börtönelhárítás részére készített átiratokat.

9. Összefoglaló jelentést az ügyről.

10. A Be. 13. §-a alapján készített szignalizációs jelentést, valamint az arra érkező visszajelzést.

11. Vádiratot.

12. Az I. és II. fokú ítéleteket.

13. A nyilvántartásba vételről szóló határozatot.

14. Zárólapot.

15. A dosszié anyagát ismerők névsorát.

A jegyzőkönyveket általában három, az olyan kihallgatásokról felvetteket pedig, amelyekből egy példányt az operatív szerv is igényel, négy példányban kell készíteni. Ezekből egy-egy példányt a bűnügy irataihoz — bírósági, ügyészi, illetve vizsgálati dosszié — kell csatolni, egy példányt pedig az érintett operatív szervnek kell megküldeni.

Az ügyészségnek, igazságügyi szerveknek átadott vizsgálati dossziéba tilos elhelyezni bármilyen hálózati, operatív technikai eszközök útján keletkezett, vagy az operatív feldolgozó munka titkos módszereire utaló anyagokat. Ezeket kizárólag csak a belügyi szerveknél maradó vizsgálati dossziéba szabad elhelyezni, melyet a jogerős bírói ítéletig az illetékes vizsgálati szerv őriz, majd annak csatolása után irattározás végett köteles a III/2. Osztálynak megküldeni.

Az operatív osztálytól átvett ügydossziékat a vizsgálat befejezése után haladéktalanul vissza kell küldeni az illetékes operatív osztálynak, amely köteles gondoskodni azok irattárba helyezéséről.

A vizsgálat alatt álló személyek nyilvántartásba vétele

A BM. III. Főcsoportfőnökség vizsgálati szervei által eljárás alá vont személyekre vonatkozó adatokat — országos viszonylatban — a BM. III/1. és a BM. III/2. Osztály, saját szervükre vonatkozóan pedig az önálló nyilvántartással rendelkező megyei (budapesti) politikai osztályok tartják nyilván.

A letartóztatott, őrizetbe vett, vagy szabadlábon terheltté nyilvánított személyek nyilvántartásba vételét és a vizsgálati dosszié megnyitását az a vizsgálati szerv köteles elvégezni, amely az eljárást lefolytatja.

A vizsgálati dosszié nyitása esetén az alábbi kartonokat kell kiállítani és megküldeni a BM. III/2. Osztálynak:

- 2 darab 1-es számú kartont a dossziéről,
- 2 darab operatív nyilvántartási kartont a vizsgálat alatt álló személyekről.

A vizsgálati dossziéból az elrendelt nyomozás alapján csak az ügyben szabadlábon, vagy előzetes letartóztatásban terheltként felelősségre vont személyeket lehet nyilvántartásba venni. A vizsgálati szervek a fentiekén kívül más személyeket nyilvántartásba nem vehetnek.

Ha a vizsgálat során egy, vagy több személyre olyan kompromittáló adatok kerülnek felszínre, amelyek alapján szükséges az illetők nyilvántartásba vétele, a vizsgálati szerv a vonatkozó jegyzőkönyveket annak az operatív osztálynak köteles megküldeni, melynek hatáskörébe elhárítás szempontjából tartoznak.

Külföldön tartózkodó magyar állampolgárságú személyekre vonatkozó jegyzőkönyveket a legutolsó lakhely szerint illetékes operatív szervnek, a külföldi állampolgárokra vonatkozókat pedig a BM. III/II. Csoportfőnökségnek kell megküldeni.

Az illetékes operatív osztály köteles ezen személyekre vonatkozó terhelő adatokat ellenőrizni, kiegészíteni és objektum dossziéba elhelyezni — szükség esetén feldolgozás alá vonni és a megfelelő dosszié alapján nyilvántartásba vételükről gondoskodni.

A vizsgálati dosszié lezárásakor fel kell tüntetni, hogy a a kompromittált személyekre vonatkozó jegyzőkönyvet, anyagokat melyik operatív szervnek, milyen iktatószám alatt küldték meg.

Ha a nyomozás során terheltté nyilvánított személyre vonatkozó terhelő, vagy kompromittáló adatok beigazolódtak ugyan, de a büntetőeljárást valamilyen büntethetőséget kizáró oknál fogva lefolytatni nem lehet, vagy a nyomozást megszüntették és a terheltet a BTK. 60. §-a alapján figyelmeztetésben részesítették, a személyt mindkét esetben kutató nyilvántartásba kell venni.

Amennyiben a vizsgálati, vagy bírói eljárás során a rendelkezésre álló bizonyítékok nem voltak elegendőek, vagy nem le-

hetett jogi erejűvé tenni és az eljárást ennek alapján bizonyíték hiányában megszüntették, vagy a terheltet felmentették, a terheltre vonatkozó összes anyagot meg kell őrizni és a személyt kutató nyilvántartásba kell helyezni.

14. §.

Ellenőrző dosszié

Ellenőrző dossziét a megyei politikai osztályokon folyó **különösen fontos** ügynöki operatív feldolgozó munka központi irányítása, ellenőrzése, segítése céljából kell nyitni.

Az ellenőrző dossziében az alábbi anyagokat kell gyűjteni:

- A dossziében elhelyezett anyagok tartalomjegyzékét.
- A dosszié megnyitásáról szóló határozatot.
- Az alárendelt operatív szervek jelentéseit az ügynöki operatív feldolgozó munka menetéről.
- Az ügynöki operatív feldolgozó munkára vonatkozó vezetői utasításokat.
- A BM. III. főcsoportfőnök részére az ügynöki operatív feldolgozó munka menetéről készített jelentések másolatait.
- A dossziében szereplő személyek névsorát.
- A dosszié lezárásáról és irattárba helyezéséről szóló határozatot.
- A dosszié anyagát ismerő személyek névsorát.

A jóváhagyott határozatot az 1-es számú kartonnal meg kell küldeni a BM. III/2. Osztálynak nyilvántartásba vétel és a dosszié kiadása céljából.

Az ellenőrző dossziében szereplő személyeket nyilvántartásba venni nem kell, mert ez annak az operatív szervnek a feladata, amely az ügyben a feldolgozó munkát végzi.

Az ellenőrző dosszié lezárását az ügydosszié lezárásával egyidőben kell végrehajtani, és az alapdossziében történt döntés alapján kell eljárni. Irattározás esetén csatolni kell az alapdossziéhez.

15. §.

Tájékoztató dosszié

Tájékoztató dossziét a nem baráti államokban élő olyan személyekre kell nyitni, akiknek tanulmányozása operatív szempontból szükséges, a rájuk vonatkozó hálózati, operatív eszközök,

sajtó, vagy egyéb úton keletkezett anyagok gyűjtése, rendezése céljából.

A tájékoztató dossziében az alábbi anyagokat kell gyűjteni:

- A dossziében elhelyezett okmányok tartalomjegyzékét.
- A dosszié nyitásáról szóló határozatot.
- A tanulmányozott személyekre vonatkozóan a hálózat és egyéb operatív eszközök, sajtó, vagy egyéb úton keletkezett és összegyűjtött anyagokat.
- A tanulmányozott személlyel kapcsolatos összefoglalókat.
- A dosszié lezárásáról szóló határozatot.
- A dosszié anyagát ismerő személyek névsorát.

Tájékoztató dosszié nyitása esetén az alábbi kartonokat kell kiállítani és megküldeni a BM. III/2. Osztálynak:

- 2 darab 1-es számú kartont a dossziéről,
- 2 darab operatív nyilvántartási kartont a nyilvántartásba vett személyről.

A tájékoztató dossziét abban az esetben kell lezárni és iratárba helyezni, ha arra már operatív szempontból nincs szükség, vagy a tanulmányozott személy meghalt.

A dosszié lezárásával egyidőben határozatot kell hozni, hogy szükséges-e a tanulmányozott személy további nyilvántartása. A tájékoztató dosszié alapján tanulmányozott személyen kívül más személyeket nem lehet nyilvántartásba venni.

16. §.

„P” és „L” dosszié

A „P” és „L” dossziékat a BM. III/2. Osztályon nyitják.

A „P” dossziékba:

- a különböző 1919-es ellenforradalmi, 1945. előtti fasiszta különítményekre; azok vezetőire és tagjaira,
- a horthysta erőszakszervekre, azok vezetőire és tagjaira,
- a volt fasiszta pártokra, azok vezetőire,
- a szomszéd államok részére elkövetett kémkedés miatt elítélt személyekre vonatkozó, felszabadulás

előtti időkből származó eredeti dokumentumokat, anyagokat.

Az „L” dossziékba:

- a felszabadulás előtt különböző szervek és személyek által a horthysta Belügyminisztérium és Politikai Rendőrség részére készített bizalmas jelentéseket helyezik el.

17. §.

Az operatív dossziék átminősítésének rendje

Az ellenséges tevékenységre utaló elsődleges jelzések ellenőrzése után a hatékonyabb és tervszerűbb ügynöki operatív fel dolgozó munka érdekében, amennyiben szükségessé válik az egyes személyekre, vagy csoportokra nyitott dossziék átminősítése, a dossziékat a feldolgozás, az ellenőrzés céljának legjobban megfelelő dossziéfajtára kell átminősíteni.

Az átminősítésről határozatot kell készíteni, amelynek a fel dolgozó munka eredményétől függően tartalmaznia kell az előző dosszié megszüntetésének, illetve az új dosszié megnyitásának indokát. A határozatban fel kell tüntetni a dossziében szereplő személy (személyek) adatait, az átminősítésre javasolt dosszié fajtáját.

Az átminősítésről szóló határozatot az arra illetékes osztály vezető hágyja jóvá. Kivételt képez a csoport, előzetes csoport és körözési dosszié, melyhez a III. Fejezet 5. §-ában meghatározott vezetők engedélye szükséges.

Az átminősítési határozathoz csatolni kell:

- Az új dosszié formának megfelelő statisztikai kartonokat.
- A személy (személyek) BM. nyilvántartásaiban történő ellenőrzéséről szóló kérdőjegyeket.
- „E” nyomtatványt.
- Figyelő dossziévá történő átminősítés esetén a személyre vonatkozó anyagokat és a külön nyilvántartásba vételhez rendszeresített kartonokat.

(Az átminősítés után a dossziék tartalma és kezelésének rendje az egyes dossziéknál meghatározottakkal megegyezik.)

Az operatív dossziék kezelésének rendje

Az operatív dossziékban elhelyezett anyagokat a szabályzat III. Fejezetében foglaltak szerint kell gyűjteni. Az anyagokat sorszámmal kell ellátni, cím és téma szerint a tartalomjegyzékbe beírni.

A dossziében szereplő személyek neveit, a rájuk vonatkozó anyagok oldalszámait a betűsoros névmutatóban kell vezetni. Egy-egy dosszié legfeljebb 250—300 lapot tartalmazzon. Ha a dosszié megtelt, ugyanazon nyilvántartási szám alatt további köteteket kell nyitni.

Az operatív dossziékból anyagokat, okmányokat engedély nélkül kiemelni tilos.

Indokolt esetben a dosszié felbontására javaslatot kell készíteni, melyet az arra illetékes osztály vezetője engedélyez.

Ha a dossziéból anyagokat, okmányokat emélnék ki, erről feljegyzést kell készíteni, a vezetővel aláíratni és a dossziében elhelyezni, melyben fel kell tüntetni a kiemelt okmányok tartalmát, valamint azt, hogy melyik vezető utasítására emelték ki, melyik dossziéhoz csatolták (megjelölve a dosszié számát, kötetét és oldalszámát), vagy milyen szám alatt, mikor és hova küldték meg.

Az operatív dossziékat a rongálódástól meg kell óvni.

19. §.

Az operatív dossziék átadásának rendje

Az operatív dossziék átadása esetén összefoglaló jelentést kell készíteni a feldolgozó munka, az ellenőrzés eredményéről és fel kell tüntetni az átadás okát.

Abban az esetben, ha az ügynöki feldolgozás alá vont személy lakóhelyét megváltoztatta, az az osztály köteles átvenni az operatív dossziét és a feldolgozó munkát tovább folytatni, melynek területére költözött a feldolgozás, ellenőrzés alá vont személy.

Az operatív dossziék átadását, átvételét az illetékes szervek kötelesek azonnal jelenteni a BM. III/2. Osztálynak.

Az operatív dossziék átadása határozattal történik:

1. Ha az átadás **egy osztályon belül történik**, a határozatot

egy példányban kell elkészíteni és az osztály nyilvántartójának átadni a változás átvezetése céljából.

Átvezetés után a határozatot be kell varrni a dossziéba. **A határozatot az osztály vezetője, vagy helyettese hagyja jóvá.** A dosszié ideiglenes átadása az **operatív beosztottak között** — betegség, szabadság esetén — az osztály vezetője, helyettese utasítására történik anélkül, hogy az illetékes szerv operatív nyilvántartójának a változást át kellene vezetni.

2. Ha az operatív dosszié átadása **operatív szervek között** történik, **3 példányban határozatot kell készíteni, melyet az osztály vezetője hagy jóvá.**

A határozat első példányát csatolni kell az átadásra kerülő dossziéhez és az átvevő szervnek kell megküldeni, a második példányt az osztály nyilvántartója a változás átvezetése után megküldi a BM. III/2. Osztálynak. A határozat harmadik példányát a nyilvántartó a TÜK. szabályai szerint köteles megőrizni.

Az átadásra kerülő csoport, személyi, előzetes és figyelő dossziékhoz zárt borítékban csatolni kell az „M” tiszt kezelésében levő 10/b. kartonokat és anyagokat.

Az átadásra kerülő dossziékat a küldő szerv nyilvántartója futárszolgálat útján köteles megküldeni az illetékes osztály nyilvántartójának. Kivételt képez a figyelő dosszié, melyet a BM. III/2. Osztályon keresztül kell továbbítani az illetékes operatív szerv részére.

20. §.

Az operatív dossziék lezárásának, irattározásának rendje

Az operatív dossziékat — az előzetes és a figyelő dossziék kivételével — lezárás után a BM. Központi Operatív Nyilvántartó Osztálynak kell megküldeni irattározásra.

Az operatív dossziék lezárásakor a dossziéba zárólapot kell elhelyezni, melyben az operatív beosztott feltünteti, hogy a dossziében hány oldal van és azt aláírásával igazolja.

Az operatív dossziék lezárása és irattárba helyezése határozattal történik. A határozatot az a vezető hagyja jóvá, aki a dosszié megnyitásának engedélyezésére jogosult.

- Csoport dossziét a megyei politikai osztályok az illetékes csoportfőnök engedélyével zárhatják le.
- Körözési dossziét a BM. III/II-5. Osztály véleményének előzetes kikérése után lehet lezárni és iratározni.

Indokolt esetben, ha a konspiráció, az operatív érdek megkívánja, az operatív szervek vezetői kérhetik a BM. III/2. Osztálytól egyes dossziék „titkosítását”, „bizalmas kezelését”. Ebben az esetben kötelesek meghatározni, hogy a titkos kezelést állandó jelleggel, vagy meghatározott ideig kérik.

A záróhatározatban intézkedni kell a dossziéból nyilvántartásba vett személyekről. Név szerint fel kell sorolni, kik azok a személyek, akiket továbbra is meghagynak alap-, vagy kutató nyilvántartásban, kiket törölnek a jóváhagyott határozat alapján.

A tartalomjegyzéken fel kell tüntetni a dossziében elhelyezett anyagokat és záradékolni kell.

A betűsoros névmutatón oldalszám szerint fel kell tüntetni azon személyek neveit, akik a dossziében szerepelnek.

Azokról a személyekről, akik a dosszié alapján az operatív nyilvántartásban szerepelnek, rendszeresített nyomtatványt kell kiállítani, amelyen a központi operatív nyilvántartó a dosszié irattári számát a szerveknek visszajelenti.

Amennyiben az operatív dossziéból valamennyi személy törlésre került, az illetékes vezető döntése szerint a személy dossziéjában levő operatív szempontból értéktelen anyagokat és a nyilvántartási kartonokat a TÜK. szabályai szerint jegyzőkönyvileg meg kell semmisíteni.

Amennyiben az operatív érdek megkívánja, a dossziét a BM. III/2. Osztályon „holt anyag” nyilvántartásba kell helyezni.

A csoport, személyi, előzetes csoport és személyi, valamint a figyelő dossziék megszüntetésekor az illetékes „M” tisztet értesíteni kell, aki a személyek 10/b. kartonjait köteles kiemelni az „M” nyilvántartásból.

SZEMÉLYEK OPERATÍV NYILVÁNTARTÁSI RENDSZERE ÉS AZ ADATOK FELHASZNÁLÁSÁNAK MÓDJA

A BM. III. Főcsoportfőnökség operatív nyilvántartásába a belügyminiszter elvtárs 0033/1963. számú parancsa alapján az alábbi terhelő és kompromittáló adatokkal rendelkező személyeket kell és lehet elhelyezni a terhelő és kompromittáló adatok ellenőrzése, dokumentálása után:

(A terhelő, kompromittáló adatokat a III. Fejezetben felsorolt dossziékban kell elhelyezni.)

21. §.

Alap nyilvántartásba

- a)
 - Államellenes, vagy egyéb politikai bűncselekmények miatt elítélt és az ítélet hatálya alatt álló személyeket.
 - Ellenséges tevékenység alapján operatív feldolgozás, figyelő dosszié alapján ellenőrzés alá vont, valamint nyomozati eljárás során terheltté nyilvánított magyar és külföldi állampolgárságú személyeket.
- b)
 - Az 1919-es ellenforradalom idején működő különítmények (Héjjas, Prónay, Ostenburg, Vannay, szegedi vadászászlóalj, műgyetemi csendőrsászlóalj, IV., V. vadászászlóalj stb.) vezetőit,
 - tagjaik közül azokat, akik kommunisták, vagy haladó gondolkodású személyek meghurcolásában, megkínzásában vettek részt.
- c)
 - A VKF/2. és VKF/6. Osztály vezetőit, hírszerzéssel és kémelhárítással foglalkozó beosztottait,
 - értékelőit, aktív propaganda és tájékoztató tevékenységet kifejtő tagjait.
 - A horthysta hadseregek, hadosztályok I/b. osztályainak vezetőit, beosztottait.
 - A hadiüzemi parancsnokokat, hadiüzemi titkárokat, nemzetvédelmi előadókat, K. tiszteket, levante körzetparancsnokokat.

- A MÁV. F/b. és Üv/b. vezetőit, helyetteseit, nemzetvédelmi csoportvezetőit és tagjait, K. tisztjeit.
 - A VKF/2. és VKF/6. Osztály, valamint a VKF/2. hatáskörébe tartozó szervek ügynökeit, besúgóit, provokátorait.
- d) A német parancsnokság alatt működő „SS” alakulatok, valamint a magyar „SS” alakulatok (Szent László, Kossuth, Görgey, Hunyadi, Hegyi-magyar elnevezésű, valamint az 1., 2., 4., 25., 26. számú „SS” Hungarista hadosztályok)
- magyar, vagy volt magyar állampolgárságú tisztjeit, tiszthelyetteseit,
 - német állampolgárságú — Magyarországon letelepedett — tisztjeit, tiszthelyetteseit.
 - Közvetlenül a II. világháború előtt és alatt létrehozott, vagy újjászervezett ellenforradalmi különítmények, fasiszta fegyveres szervek vezetőit, tisztjeit, tiszthelyetteseit (Rongyosgárda, Drávántúli Légión, Prónay-különítmény, Hungarista Ifjúsági Légión stb.).
 - Azokat a katonai és polgári személyeket, akik a kopás mozgalom irányítói, vezetői, szervezői, fegyveres alakulatainál kiképzők voltak.
- e) Azokat a Magyarországon élő személyeket, akik a felszabadulás előtt cseh, román, jugoszláv területen éltek és ott szélsőséges nacionalista, fasiszta pártok, szervezetek, terrorista fegyveres alakulatok vezetői, vagy tagjai voltak.
- f)
- A horthysta hadsereg tábornokait, ezredeseit, vezérkari tisztjeit.
 - A csendőrség vezetőit, tisztjeit, tiszthelyetteseit, nyomozóit.
 - A politikai rendőrség vezetőit, tisztjeit, detektívjeit.
 - A csendőrség és a politikai rendőrség ügynökeit, akik kommunisták, vagy haladó gondolkodású személyek elleni ügyekben ügynöki munkával segítettek ezen szervek munkáját.
- g)
- Az Ítéletábla, a Kúria elnökeit, helyetteseit, tanácselnökeit és helyetteseit.

- A polgári és katonai ügyészségek, törvényszékek azon vezetőit, ügyészeit, bíróit, hadbíróit, akik komunisták vagy haladó gondolkodású emberek ügyeiben a vádat képviselték, illetve súlyos ítéleteket hoztak.

h)

- A horthysta, Szálasi parlament felsőházának tagjait, az országgyűlési képviselőket. (Kivéve a baloldali és haladó ellenzéki képviselőket.)
- Minisztereket, államtitkárokat.
- Követeket, katonai attasékat, egyéb diplomatákat.
- A Miniszterelnökség, a Belügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, az Igazságügyminisztérium, a Kultuszminisztérium osztályfőnökeit.
- A Nemzetvédelmi Propaganda Hivatal vezetőit, beosztottait.
- Főispánokat, alispánokat, járási főszolgabírókat, polgármestereket.

i)

- A felszabadulás előtt működő fasiszta pártok és szervezetek, valamint a felszabadulás utáni ellenséges, jobboldali pártok országos, megyei, járási, városi, budapesti kerületi szerveinek vezetőit, vezetőségi tagjait, valamint országgyűlési képviselőit. (Magyar Élet Pártja, Nyilaskeresztes Párt, Magyar Szabadság Párt, Magyar Függetlenségi Párt, Demokrata Néppárt, Keresztény Női Tábor stb.)
- A nyilas fegyveres pártszolgálat vezetőit, bűncselekményeket elkövető, atrocitásokban közreműködő fegyveres nyilas pártszolgálatosokat.

j)

- Főpapokat.
- A felszabadulás előtt népellenes, a felszabadulás után demokráciaellenes tevékenységet kifejtő papokat, szerzeteseket.
- A jezsuita rend vezetőit és összes tagját.
- A szerzetes- és apácarendek vezetőit.
- A vallási szekták vezetőit.
- A cionista mozgalom vezetőit.

k)

- Az 1956-os ellenforradalom előkészítésében, szervezésében és lefolytatásában aktív ellenséges tevékenységet kifejtő személyeket.
- Az 1956-os ellenforradalom idején működő különböző ellenforradalmi szervezetek: „Forradalmi Bizottság”-ok, „Nemzeti Bizottság”-ok, „Munkástanács”-ok, „Nemzetőrség” és egyéb szervezetek vezetőit, e testületekben részt vevő fasiszta, jobboldali elemeket. Tagjai közül pedig azokat, akik 1956. november 4-e után is aktív ellenséges tevékenységet fejtettek ki e testületeken belül.
- Azokat a személyeket, akik az ellenforradalom idején országos, megyei, járási, városi szinten az ellenséges, jobboldali pártokat újjászervezték, a létrehozott pártok vezetői voltak.
- Azokat a személyeket, akik különböző akciókban haladó gondolkodású emberek üldözésében, elhurcolásában tevőlegesen részt vettek.
- Akik a párt és a kormány mellett harcoló magyar és baráti országok katonáit, tisztjeit és állampolgárait bántalmazták, ellenük bűncselekményeket követtek el.
- A sztrájkok és ellenforradalmi tüntetések szervezőit, irányítóit, ebben részt vevő fasiszta és egyéb ellenséges elemeket.
- Az emlékművek, szobrok lerombolását irányító személyeket és az ebben tevőlegesen részt vevő fasiszta, ellenséges elemeket.

l)

- Az amnesztia-rendelet alapján hazatért disszidáltak közül azokat a személyeket, akik kapitalista országokban való tartózkodásuk alatt ellenséges hírszerző szervekkel, vagy azok ügynökeivel bűnös kapcsolatba kerültek.
- Azokat a magyar állampolgárokat (volt magyar állampolgárokat), akik idegenlégióban, a felszabadulás után valamely kapitalista állam hadseregében szolgálatot teljesítettek.

Azokat a felszabadulás után disszidált személyeket:

- akik a Néphadseregben, a BM. hivatásos állományá-

- ban — beleértve a határőrséget és a karhatalmat is — teljesítettek szolgálatot,
- akik a Munkásőrség tagjai voltak,
 - akik a Magyar Népköztársaság valamely külképviseleti szervénél teljesítettek szolgálatot és onnan disszidáltak.
- m) A kapitalista országok magyarországi külképviseleti szerveinek (diplomáciai stb.) vezetőit és beosztottait, azok külföldi állampolgárságú alkalmazottait. Ezen követségek vezetőinek és beosztottainak alkalmazásában álló magyar állampolgárságú személyek közül azokat, akiknek nyilvántartásba vételét a III/II. csoportfőnök (helyettesei) engedélyezi.
- n) A Magyar Népköztársaság területén működő kapitalista államok külképviseleti szerveihez rendszeresen — ellenséges célzattal — bejáró magyar állampolgárságú személyeket. (Bulletin terjesztőket.)
- o) A kapitalista országok területén élő magyar emigránsok közül azokat, akik a Magyar Népköztársaság, vagy a szocialista tábor országai ellen ellenséges tevékenységet fejtettek, vagy fejtenek ki.
- p) A kapitalista hírszerző, elhárító és rendőri szervek — Magyarország, vagy a szocialista tábor országai ellen kémkedést közvetlenül irányító, vagy végző — vezetőit, beosztottait és ügynökeit.
- r) A kapitalista államok hírszerző szervei számára fedőszervül szolgáló politikai, társadalmi szervezetek, hivatalok, vállalatok, cégek operatív szempontból fontos vezetőit, tagjait és alkalmazottait, a fedőszervek címeit.
- s) A külföldi reakciós pártok, szervezetek, egyesületek egyes, operatív szempontból fontos vezetőit, tagjait, vagy alkalmazottait.

22. §.

Kutató nyilvántartásba

Operatív érdekből azokat a személyeket, akik az alábbi terhelő, kompromittáló adatokkal rendelkeznek:

- a) Politikai bűncselekmények miatt elítélt személyeket, akik mentesültek a büntetés hátrányos jogkövetkezményei alól.

- b) Rendszerellenes tevékenység, illetve politikai bűncselekmények elkövetése miatt internált, rendőri felügyelet alá helyezett személyeket.
- c) Azokat a személyeket, akiket politikai bűncselekmény elkövetése miatt a büntetőeljárás során (korábban a Bt. 56. §., jelenleg a BTK. 60. §. alapján), vagy az operatív és a vizsgálati szervek által eljáráson kívüli rendőrhatalósági figyelmeztetésben részesítettek.
- d) A politikai nyomozó szervek által, politikai bűncselekmények miatt nyomozati eljárás során terheltté nyilvánított személyek közül azokat, akik a bűncselekményt elkövették, azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok nem voltak elegendőek, vagy azokat nem lehetett jogi erejűvé tenni, ezért bizonyíték hiányában nem lettek elítélve.
- e) Arisztokratákat, földbirtokosokat, gyárosokat, nagykereskedőket, egyéb nagytőkéseket.
- f)
- A VKF/2. és 6. Osztály rejtjelző távirászeit.
 - A MÁV. F/b. és Üv/b. személyzeti nyilvántartóit, légoltalmi előadóit.
- g) A csendőrség és politikai rendőrség besúgóit (B. egyéneket).
- h) A német parancsnokság alatt működő „SS” alakulatok, valamint a magyar „SS” alakulatok (Szent László, Kosuth, Görgey, Hunyadi, Hegyi-magyar elnevezésű, valamint az 1., 2., 4., 25., 26. számú „SS” Hungarista hadosztályok)
- magyar, vagy volt magyar állampolgárságú tiszteseit, legénységi állományú tagjait.
 - Közvetlenül a II. világháború előtt, vagy alatt újjászervezett, létrehozott ellenforradalmi különítmények, fasiszta fegyveres szervek: Kopjások, Drávántúli Légió, Hungarista Ifjúsági Légió, Rongyosgárda, Prónay-különítmény stb. tagjait.
- i) Csendőrség:
- A csendőrség tiszteseit, legénységi állományú tagjait (szakaszvezető, tizedes, őrzető, próbacsendőr).
 - A tábori-, csapat csendőröket, galántai csendőröket.

Rendőrség:

- A rendőrség országos vezetőit, megyei, járási, városi, budapesti, kerületi kapitányságok vezetőit.
- Rendőrfőkapitányokat, rendőrfőkapitány-helyetteseket, rendőrfőparancsnokokat, rendőrfőtanácsosokat, rendőrfelügyelőket, rendőrtanácsosokat, rendőrkapitányokat.
- Bűnügyi detektíveket.

A horthysta hadsereg:

- valamennyi fegyvernemének hivatásos és továbbszolgáló állományú tisztjeit zászlóستól alezredesig bezárólag.
- Hadbiztosokat.
- Hadbírókat, katonai ügyészeket.
- Katonai iskolák, tanintézetek vezetőit, tanárait.
- Katonai intézmények vezetőit.
- A Honvédelmi Minisztériumban, a hadseregeknél, hadosztályoknál szolgálatot teljesített szakszolgálatos törzstiszteket. (Az orvos, gyógyszerész, egészségügyi, mérnök, gazdaság, számvevő, műszaki, sport, zenész, nyilvántartó szakszolgálatos tiszteket, tisztviselőket — ha egyéb kompromittáltság, vagy bűncselekmény ezt nem indokolja — nem kell nyilván tartásba venni).
- Jutasi tiszthelyetteseket.

Börtönőrség:

- A politikai elítélteket őrző börtönök tisztjeit.

j) A Miniszterelnökség, a Belügyminisztérium, Külügyminisztérium, Igazságügyminisztérium, Honvédelmi és Kultuszminisztérium

- miniszteri tanácsosait, miniszteri osztálytanácsosait.
- Megyei, városi főjegyzőket, szolgabírókat.

k)

- A felszabadulás előtti fasiszta pártok és egyesületek, valamint a felszabadulás utáni ellenséges, jobboldali pártok nagyközségi szervezeteinek vezetőit, vezető-ségi tagjait.

- Azokat a nyilas fegyveres pártszolgálatosokat, akik atrocitásokban nem vettek részt, felelősségre vonásban nem részesültek.
 - A Vitézi Szék országos, megyei, járási, városi vezetőit.
 - A Volksbund tagjait.
- l) Azokat a katonai, vagy polgári személyeket, akiket a magyar és német **fasizmus kiszolgálásáért**
- a magyar kitüntetések valamely „érdemrendjével”,
 - a Nemzetvédelmi Kereszt,
 - a Német Sasrend és a Vaskereszt kitüntetésben részesítettek.
- m) Az összes szerzetes- és apácarend tagjait.
- n)
- Akik az 1956-os ellenforradalom idején községi szinten az ellenséges, jobboldali pártokat újjászervezték, a megalakult pártok vezetői voltak.
 - Azokat az ellenforradalom alatt hangadó, ellenséges tevékenységre uszító, ellenséges tevékenységet kifejtő, rendszerünkkel szemben álló személyeket, akikkel szemben ezen tevékenységük miatt eljárás nem indult, felelősségre vonásban nem részesültek.
- o) A határőrség szervei által határátlépési kísérlet bűntette miatt elfogott személyeket.
- p) Azokat a személyeket, akik nyugati emigrációból hazatértek, ott valamilyen kommunista-, vagy demokrácia-ellenes szervezkedésben, csoportban aktívan tevékenykedtek, hazatérésük után azonban felelősségre vonásban nem részesültek.
- r) A Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek a felszabadulás után disszidált tagjai közül:
- a Honvédség, Határőrség és Karhatalom nem hivatalos állományú tagjait.
- s) Azokat a személyeket, akik 1963. április 1. után jogellenesen külföldre távoztak, a hazatérést megtagadták, bírói eljárást — egyéni elbírálás alapján — ellenük nem folytattak le.
- t) Azokat a személyeket, akik a felszabadulás óta illegáli-

san elhagyták az országot és az amnesztia-rendeletek alapján visszatértek.

- u) A kapitalista államok hírszerző és elhárító szerveinél foglalkoztatott személyek Magyarországon élő hozzátartozóit (szülő, házastárs, testvér, gyermek) és azokat, akikre ellenőrzött adataink vannak, hogy a személlyel rendszeres kapcsolatot tartanak.
- v) A kapitalista országok Magyarországon levő külképviseleti szerveivel rendszeresen kapcsolatot tartó kolónia-tagokat.
- x) A kapitalista államok azon polgárait, akik a Belügyminisztérium operatív nyilvántartásában szereplő személyekkel rendszeres, operatív szempontból figyelmet érdemlő kapcsolatot tartanak.
- y) A kapitalista országok azon állampolgárait, akiket törvényeink megsértése miatt Magyarországról kiutasítottak.

A kutató nyilvántartásban szereplő személyek közül azokat, akik újra aktív ellenséges magatartást tanúsítanak, vissza kell helyezni az alap nyilvántartásba.

23. §.

Eljárás párttagok, párthatáskörbe tartozó személyek nyilvántartásba vétele esetén

- a) A párt választott szerveinek hatáskörébe tartozó párt-funkcionáriusok, állami, társadalmi funkciót betöltő személyeknél eljárás alá vonás és nyilvántartásba vétel esetén a belügyminiszter elvtárs 1966. szeptember 23-án megjelent 008. számú utasítása szerint kell eljárni.
- b) Amennyiben a párt választott szerveinek hatáskörébe nem tartozó MSZMP. tagok nyilvántartásba vétele válik szükségessé, tájékoztatni kell az illetékes városi, járási, budapesti, kerületi első titkárokat, azok véleményét kikérve kell dönteni.

24. §.

Nem vehetők nyilvántartásba

Azok a személyek, akik ugyan beletartoznak a felsorolt kategóriákba, azonban bizonyítottan kiemelkedő érdemeket szereztek a felszabadulás előtt a fasizmus, vagy a felszabadulás után az ellenség elleni harcban.

Akik 1945. óta őszinte magatartásukkal, kiemelkedő munkájukkal bizonyítják rendszerünk iránti hűségüket.

25. §.

Ellenséges, gyanús bel- és külföldi címek nyilvántartásba vételének rendje

- a) Az ellenséges és gyanús bel- és külföldi címek fogalma alatt értjük: az operatív szervek által felderített ellenséges személyek találkozási helyét, postaládák, népi-demokráciaellenes szervezetek, kémközpontok, hírszerző szervek és személyek címeit.
- b) Az ellenséges és gyanús címekről az operatív szerveknek 7-es számú kartont kell kiállítani a rendelkezésükre álló anyagok alapján. A kartonon fel kell tüntetni azt a dossziészámot, amelyben a kartonon feltüntetett adatok találhatók.
- c) A felderített ellenséges, gyanús bel- és külföldi címeket az operatív szervek kötelesek haladéktalanul nyilvántartásba venni. A 7-es számú kartont az operatív tiszt állítja ki, az osztályvezető által történt ellenőrzés után kell megküldeni a BM. III/2. Osztálynak.

26. §.

Az operatív szervek feladata a személyek nyilvántartásba vételével kapcsolatban

- a) A személyek operatív nyilvántartásba vételére határozatot kell készíteni. A határozatban összegezni kell a nyilvántartásba kerülő személyekre beszerzett adatokat, fel kell sorolni a dokumentumokat. A határozatot az osztály vezetője, vagy helyettese hagyja jóvá.
- b) A hivatalos szervektől beszerzett igazolásokat, kivonatokat a kiállított szerveknek záradékkal kell ellátni. A záradéknak tartalmaznia kell az eredeti okmányokat kiállító szerv nevét, az okmány kiállításának dátumát, valamint azt, hogy az eredeti okmány hol, milyen szám alatt található.

c) A határozat mellé csatolni kell:

- a személyre beszerzett összes dokumentációs anyagot,
- a BM. nyilvántartásaiban történt ellenőrzésről szóló kérdőjegyeket (a priorálás dátuma 3 hónapnál nem lehet régebbi),
- feljegyzést a hálózatban végrehajtott priorálásról,
- a személyi igazolvány törzslap fotomásolatát,
- a személy operatív nyilvántartási kartonját.

d) A nyilvántartási kartonon levő rövid kiértékelő szövegnek tartalmaznia kell a személyre vonatkozó terhelő, kompromittáló adatokat. A nyilvántartási kartont az operatív tiszt és az osztályvezető írja alá.

Ha a személy már szerepel az operatív nyilvántartásban, újabb politikai bűncselekmény, vagy kompromittáltság esetén a dokumentációs anyagokkal együtt (a nyilvántartási karton helyett) „E” nyomtatványt kell a BM. III/2. Osztálynak megküldeni, melyen fel kell tüntetni annak a dossziének a számát, amelyben az anyagot elhelyezték.

27. §.

A BM. III/2. Osztály feladata a személyek nyilvántartásba vételével kapcsolatban

Ellenőrizni, hogy a terhelő, kompromittáló adatok a szocialista törvényességnek megfelelően, ellenőrzött anyagokkal alá vannak-e támasztva.

A nem kellően dokumentált, hiányosan beküldött anyagokat kiegészítés végett visszaküldeni a szerveknek.

Azoknál a személyeknél, ahol az indokolás és a dokumentációk megfelelnek a nyilvántartásba vétel követelményeinek, a nyilvántartásba vételt végrehajtja. A határozatot és a hozzácsatolt mellékleteket visszaküldi az operatív szervnek.

A DAKTILOSZKÓPIAI NYILVÁNTARTÁS RENDSZERE ÉS FELHASZNÁLÁSÁNAK MÓDJA

1. A daktiloszkópiai nyilvántartás magában foglalja a BM. III. Főcsoportfőnökség vizsgálati szervei által eljárás alá vont, internált személyek ujjnyomatainak és fényképeinek (negatív-jainak) egységes, központosított rendszerét.

2. A BM. III. Főcsoportfőnökség alá tartozó vizsgálati szervek ujjnyomatot és fényképet kötelesek készíteni az általuk előzetes letartóztatásba helyezett, terheltté nyilvánított személyekről.

- Minden előzetes letartóztatásba helyezett, terheltté nyilvánított személyről a rendszeresített nyomtatványon 3 példányban ujjnyomatot, 2 példányban fényképet, 1 példányban nyilvántartási lapot kell készíteni.
- A vizsgálati dossziéba — annak lezárása előtt — 1 példányban ujjnyomatot és fényképet kell elhelyezni (bevarrni).
- A fennmaradó 2 példány ujjnyomatot, 1 példány fényképet, 1 példány fotonegativot és 1 példány nyilvántartó lapot a Központi Operatív Nyilvántartó Osztálynak kell megküldeni.

3. Terheltté nyilvánított személyekről kettős fényképfelvételt kell készíteni. (Szembenéző és oldalnéző, merőleges helyzetből.) A fényképfelvételeknél mellmagasságba táblát kell elhelyezni, amelyen fel kell tüntetni a vizsgálati dosszié előszámát, a személy sorsszámát, a személy vezeté- és utónévének kezdőbetűjét (asszonyoknál leánynevet) és születési évet.

A sorszámtáblán az adatok elhelyezése:

28	*	0357	**
B. K.	***	1927	****

- * Előszám.
- ** Sorsszám.
- *** Vezeték és utónév kezdőbetűje.
- **** Születési év.

4. Az ujjnyomat rendszer az ujjnyomatok alkotóiból (papiláris vonal) létrejött ábrák, képletek alapján rendszerezi és így minden személyi adattól függetlenül kétséget kizáróan biztosítja a személyazonosság megállapítását.

5. A személyazonosság megállapítása esetén a Központi Operatív Nyilvántartó Osztálynak — szolgálati jegy kíséretében — meg kell küldeni a személyekről felvett ujjnyomatot (ha lehet, fényképet is), feltüntetve azon a személyi adatokat.

Az operatív nyilvántartó, amennyiben a személy már korábban is volt előzetes letartóztatásban, terheltté nyilvánítva, illetve internálva, azonosítás útján megállapítja, hogy a jelenlegi és előző ujjnyomat-lapon levő személyi adatok megegyeznek-e, vagy eltérést mutatnak (hamis név). A megállapítást közli az azonosítást kérő operatív szervvel.

Csak fényképről történő azonosítást két, lehetőleg azonos testhelyzetű fényképről lehet készíteni.

A fénykép-nyilvántartásban elhelyezett fényképekről alosztályvezető által aláírt szolgálati jegyen másolatot, sokszorosításokat lehet igényelni.

6. Ha a vizsgálati eljárás alá vont személyt bűncselekmény hiányában szabadlábra helyezik, felmentik, amennyiben előzőleg elítélve nem volt, nyilvántartás tárgyát képező kompromittáltsággal nem rendelkezik — ujjnyomatát és fényképét ki kell emelni a daktiloszkópiai nyilvántartásból és azokat jegyzőkönyvileg meg kell semmisíteni.

AZ OPERATÍV DOSSZIÉK IRATTÁRI RENDSZEREI, AZ IRATTÁROZOTT DOSSZIÉK TÁRGY- ÉS TÉMAKÖR SZERINTI KARTON-NYILVÁNTARTÁSA

1. Az operatív dossziék irattári rendszerei:

A Központi Operatív Nyilvántartó Osztály őrzi és kezeli (szükség esetén restaurálja) a szervek által lezárt, irattározásra megküldött operatív, vizsgálati dossziékat, a népbíróági anyagokat, valamint a horthysta időkből származó eredeti dokumentumokat, az operatív szempontból értékes évkönyveket és gyűjteményes anyagokat.

Az irattározásra megküldött dossziékat a Központi Operatív Nyilvántartó Osztály naplóba vezeti és irattári számmal látja el, számsorrendben őrzi **az alábbi irattári rendszerekben:**

- csoport, személyi, körözési, objektum-dossziék irattári rendszere,
- vizsgálati dossziék irattári rendszere,
- titkosított anyagok irattári rendszere,
- zárt anyagok irattári rendszere,
- horthysta időkből származó anyagok „P”, „L” dossziék irattári rendszere,
- „holt anyagok” irattári rendszere, amely a levéltár szerepét tölti be.

A BM. III/2. Osztály az operatív osztályok vezetői által titkosított dossziékat külön lepecsételve őrzi. A dobozon feltünteti, hogy kinek az engedélyével adható ki.

A meghatározott időre szóló titkos kezelés idejének lejártával, a titkosítás feloldásáról a BM. III/2. Osztály értesíti az illetékes szerv vezetőjét.

2. Az irattározott dossziék tárgy- és témakör szerinti nyilvántartása:

A BM. III/2. Osztály az irattározott dossziékról tárgy- és témakör szerinti karton-nyilvántartást vezet.

A tárgykör karton-rendszer az irattározott dossziékban levő politikai, operatív és történelmi szempontból értékes anyagok — témakörök, a dossziék tartalma, a cselekmény jellege, időpontja, elkövetési helye szerinti — kimutatását szolgálja.

**AZ OPERATÍV NYILVÁNTARTÁSI KARTON-RENDSZEREK-
BEN TÖRTÉNŐ PRIORÁLÁSOK RENDJE. AZ IRATTÁRO-
ZOTT DOSSZIÉKBAN LEVŐ ANYAGOKBA VALÓ BETEKKIN-
TÉS, KIVONATOK, ÖSSZEFOGLALÓK, FOTOMÁSOLATOK
KÉRÉSÉNEK RENDJE. AZ OPERATÍV DOSSZIÉK BETEKKIN-
TÉSRE VALÓ MEGKÜLDÉSÉNEK MÓDJA**

30. §.

**Az operatív nyilvántartási karton-rendszerekben
történő priorálások rendje**

1. Priorálás engedélyezésére jogosultak:

- A miniszter, miniszterhelyettesek.
- A III. főcsoportfőnök helyettesei.
- A III. Főcsoportfőnökség csoportfőnökei, helyettesei.
- A III. Főcsoportfőnökség önálló osztályvezetői, helyettesei.
- A III. Főcsoportfőnökség Titkárságának vezetője.
- A III. Főcsoportfőnökség beosztott osztályvezetői.
- A III. Főcsoportfőnökség alosztályvezetői, alosztály-vezető-helyettesei.
- A budapesti és a megyei főkapitányok.
- A BRFK. és a megyei politikai osztályok vezetői, helyettesei, alosztályvezetői.
- A Határőrség Felderítő Osztály vezetője, helyettese, a kerületi felderítő osztályok és alosztályok vezetői.
- A BM. Titkárság vezetője, osztályvezetői.
- A II/I. csoportfőnök, valamint az 1. és 2. osztályok vezetői.
- A II/I. Csoport vezetője.
- A IV. főcsoportfőnök.
- A IV/I—II. csoportfőnök.
- A IV/II. Csoportfőnökség osztályvezetői, alosztály-vezetői.

A priorálás engedélyezésére jogosult vezetők aláírásmintá-jukat a rendszeresített nyomtatványon kötelesek megküldeni a BM. III/2. Osztálynak.

2. Az operatív nyilvántartásban történő ellenőrzés (priorálás) az erre a célra rendszeresített kérdőjegyen történik.

A csoportfőnökségek, a budapesti, megyei politikai osztályok nyilvántartásában a priorálás ugyancsak a rendszeresített kérdő-jegyen történik, melyet a megyei főkapitányságok vezetői, helyettesei, a politikai osztályok vezetői, alosztályvezetői, a BM. III/IV. Csoportfőnökség megyei osztályainak vezetői, helyettesei engedélyeznek.

A kérdőjegyen fel kell tüntetni (géppel, vagy nyomtatott betűvel) a személy adatait, az ellenőrzés célját, hogy milyen adatokra van szükség, valamint az ellenőrzést kérő szerv nevét.

Ha a személynek a vezeték- és keresztnévén kívül más elő-, vagy utóneve is van, vagy nevét megváltoztatta, mindkét nevet fel kell tüntetni. Asszonyoknál a leánykori nevet kell előbb fel-tüntetni, majd az asszonynevet.

Sürgős, vagy azonnali priorálást csak indokolt esetben szabad kérni osztályvezető, vagy helyettese által aláírt kérdőjegyen, vagy rejtjelzéses távmondattal útján. (Listákon, szolgálati jegyen kért priorálásokat a BM. III/2. Osztály nem végzi el.)

A BM. III/2. Osztály válaszája a kérdőjegyekre az alábbiak szerint történik:

1. Amennyiben a prioráltatott személy nem szerepel a nyil-vántartásban, a kérdőjegy hátlapján az alábbi bélyegzőt használja: „Az operatív nyilvántartásban nem szerepel”, és közli a priorálás időpontját.

2. Ha a személy alap nyilvántartásban szerepel:

- közli a személy kartonján levő terhelő, kompromittáló adatokat, valamint azt, hogy az a dosszié (dosz-sziék), amelyben a személyre vonatkozó terhelő, kompromittáló adatok el vannak helyezve a BM. III/2. Osztály irattárában, vagy melyik operatív szervnél, milyen számú dossziében található;
- ha a személyt elítélték, a kérdőjegyen feltüntetni:

mikor, miért, melyik bíróság, milyen büntetést szabott ki.

3. Amennyiben a személy kutató nyilvántartásban szerepel: a kérdőjegyben a 2. pontban meghatározottak szerint adja meg a választ az alábbi bélyegzéssel: „Kutató anyag, priuszként nem használható fel”.

4. A holt anyag nyilvántartásban történő priorálás azonos módon, a rendszeresített kérdőjegyben történik, melyet indokolt esetben külön kell kérni. A kérdőjegyben adott válaszban a nyilvántartó közli: „Holt anyag, csak operatív célból használható fel”.

5. Ellenséges, gyanús bel- és külföldi címek nyilvántartásában történő priorálás az erre a célra rendszeresített kérdőjegyben történik. Válaszában az operatív nyilvántartó közli a 7. számú kartonon feltüntetett címet és szöveget.

Az operatív nyilvántartásban történő priorálás alkalmával a BM. III/2. Osztály által az egyes személyekre vonatkozóan közölt terhelő, kompromittáló adatok az operatív szervek részére tájékoztatásul szolgálnak.

A belügyminiszter elvtárs 0033/1963. számú parancsa alapján az operatív szervek felhasználás előtt kötelesek azokat ellenőrizni.

31. §.

Az irattározott dossziékba való betekintés módja

Anyagokba történő betekintést az illetékes csoportfőnökök és helyettesei, az operatív osztályok vezetői, helyettesei és osztályvezetői által aláírt szolgálati jegyen kell kérni. A szolgálati jegyen pontosan fel kell tüntetni a betekintő operatív tiszt nevét és szolgálati helyét, továbbá annak a személynek a nevét, adatait, akinek anyagába be akarnak tekinteni, valamint azokat a dossziészámkat, amelyekben a személyre vonatkozó anyagok megtalálhatók.

A betekintést végző operatív tiszt csak a szolgálati jegyen megjelölt anyagba tekinthet be. A betekintés után köteles a dossziében elhelyezett nyomtatványra beírni a nevét, beosztását, szolgálati helyét, a betekintés idejét. (A BM. III/I. Csoportfőnökség beosztottai az igazolványszámukat tüntetik fel.) A betekintés a BM. III/2. Osztály betekintő helyiségében történik.

**Az irattározott dossziékból kivonatok, összefoglalók,
fotomások kérésének rendje**

Irattározott anyagokból a megyei szervek részére kivonatok, összefoglalókat, az összes operatív szerv részére fotomásokat az illetékes osztályvezető, vagy helyettese által aláírt szolgálati jegyen kell kérni.

A dossziében elhelyezett nyomtatványon a BM. III/2. Osztály köteles feltüntetni, hogy melyik szerv vezetője részére mikor, mely oldalakról készített kivonatot, vagy fotomást és azt milyen iktatószámmal továbbította.

**Az irattározott dossziék
operatív szerveknek történő megküldése**

1. Irattározott dossziékat, anyagokat osztályvezető, vagy helyettese által aláírt szolgálati jegyre lehet kiadni, illetve megküldeni az operatív osztályok részére.

Irattározott dossziét kikérni az illetékes osztály nyilvántartóján keresztül kell. A nyilvántartó köteles ahhoz a személyhez eljuttatni, aki a dossziét kérte, a határidőt figyelemmel kísérni és a dosszié visszaküldéséről gondoskodni.

2. **Az anyagok kikölcsönzésének határideje** a központi osztályok részére 3 hét, a megyei osztályok részére 1 hónap. Indokolt esetben meghosszabbítást lehet kérni az osztályvezető, vagy helyettese által aláírt szolgálati jegy alapján.

3. Horthysta időkből származó eredeti dokumentációk, évkönyvek és gyűjteményes anyagok csak a BM. III/2. Osztályon történő betekintésre adhatók ki. Indokolt esetben szolgálati jegyen hivatalos kivonatot, fotomást lehet kérni.

4. Zárt anyagokba való betekintést, összefoglaló, fotomást kérését, anyagok megküldését a III. főcsoportfőnök, vagy helyettesei, az ellenforradalmi zárt anyagokba történő betekintést a BM. III/2. Osztály vezetője engedélyezi.

5. Titkosított dossziét betekintésre kiadni, határidőre megküldeni csak annak az osztály vezetőjének, vagy helyettesének engedélyével lehet, aki a titkosítást kérte.

6. „Holt anyag” irattárban elhelyezett, az operatív nyilvántartásból törölt személyek operatív és történelmi szempontból értékes anyagait operatív célból az illetékes osztályvezető, vagy helyettese által aláírt szolgálati jegyen lehet kikérni és felhasználni.

A BM. III/2. Osztály felügyeleti jogköre.

**A csoportfőnökségek, a megyei (budapesti) politikai osztályok
nyilvántartóinak feladata**

A BM. III/2. Osztály felügyeletet gyakorol a BM. III. Főcsoportfőnökség, a Határőrség Felderítő Osztály szerveinél az operatív nyilvántartás tárgyát képező anyagok, nyilvántartási rendszerek, valamint a nyilvántartó apparátus munkája felett.

1. A BM. III/2. Osztály feladata:

- a) Ellenőrizni, hogy az operatív nyilvántartással kapcsolatos parancsokat, utasításokat az operatív szervek hogyan hajtják végre. Elvi és gyakorlati segítséget nyújtani a feladatok megoldásához.
- b) Beszámoltatni az operatív osztályok nyilvántartóit az elvégzett munkáról, a munkatervi feladatok végrehajtásáról.
- c) A tapasztalatokat értékelni, hibák esetén — azok kijavítása érdekében — a szükséges intézkedéseket megtenni. A jelentés egy példányát megküldeni az illetékes csoportfőnökségek, operatív osztályok, esetenként az ellenőrzési csoportfőnökség vezetőjének, indokolt esetben jelenteni a III. főcsoportfőnöknek, helyetteseinek.

2. A csoportfőnökségek, a megyei (budapesti) politikai osztályok nyilvántartóinak feladata:

- a) A központi csoportfőnökségeken, a megyei (budapesti) politikai osztályokon vezetni az operatív nyilvántartási rendszereket.
- b) Ellenőrizni az operatív nyilvántartás tárgyát képező anyagok kezelését, a nyilvántartással kapcsolatos parancsok, utasítások, a nyilvántartási fegyelem betartását. A tapasztalatokat jelenteni a csoportfőnöknek, a megyei osztály vezetőjének.
- c) A nyilvántartási adatok, anyagok alapján statisztikai kimutatásokat, jelentéseket készíteni vezetőik és a BM. III/2. Osztály részére.

IX. Fejezet

35. §.

Számadás

1. A Központi Operatív Nyilvántartó Osztály kimutatásokat, statisztikákat, értékelő, elemző jelentéseket és javaslatokat készít a BM. vezetői részére a nyilvántartási anyagok és adatok, valamint az operatív szervek területén szerzett tapasztalatok alapján:

- a) Az operatív ügyek számáról, összetételéről, alakulásáról.
- b) A figyelő dosszié alapján ellenőrzés alá vont személyek számáról, összetételéről, magatartásáról.
- c) Államellenes és egyéb politikai bűncselekmények miatt nyomozás alá vont, terheltté nyilvánított és a politikai bűncselekmények miatt büntetésüket töltő személyek számáról, összetételéről.
- d) Egyéb adatokról, kérdésekről.

2. Ennek biztosítása érdekében a BM. III. Főcsoportfőnökség csoportfőnökei, a megyei (budapesti) politikai osztályok vezetői kötelesek félévben és év végén:

- a) a BM. III/2. Osztály által kért statisztikai kimutatásokat;
- b) a megadott kérdésekről anyagaik alapján értékelő, összefoglaló jelentéseket elkészíttetni és a kért határidőre megküldeni.

3. A BM. III. Főcsoportfőnökség csoportfőnökei, önálló osztályvezetői az általuk irányított csoportfőnökségekre (osztályra) és azok vonalaira vonatkozó országos adatokat a BM. III/2. Osztály vezetőjétől szolgálati jegyen kérhetik.

X. Fejezet

36. §.

Konspirációs és biztonsági intézkedések az operatív nyilvántartási anyagok védelme érdekében

1. Az operatív nyilvántartás tárgyát képező anyagokat, adatokat a konspiráció és éberség szabályainak szigorú betartásával kell kezelni, őrizni, védeni.

A csoportfőnökségeken, a megyei politikai osztályokon a vezetőknél és beosztottaknál levő operatív nyilvántartás tárgyát képező anyagokat kötelesek biztonságos helyen, jól zárható pánccs szekrényben őrizni.

Az operatív nyilvántartóknál levő anyagokat az erre a célra kijelölt, vasráccsal ellátott helyiségben lemezszekrényben kell őrizni.

2. A nyilvántartási anyagokba való betekintést a szabályzatban előírtak szigorú betartásával kell végrehajtani. E célra külön helyiséget kell biztosítani.

3. A dossziékból anyagokat kitépni, azokat megcsonkítani tilos.

4. Fokozott gondossággal kell őrizni, védeni a nyilvántartással kapcsolatos statisztikai adatokat. Országos adatokat a BM. III. főcsoportfőnöknek és helyetteseinek, az egyes csoportfőnökségekre és azok vonalára vonatkozó országos adatokat az illetékes csoportfőnököknek, a megyei (budapesti) politikai osztályokra vonatkozó adatokat az illetékes főkapitányoknak, politikai osztályvezetőknek, illetve a belügyminiszter elvtárs és a III. főcsoportfőnök által meghatározott személyeknek lehet megadni.

5. A nyilvántartási anyagokat a futárszolgálat útján, a konspiráció és éberség követelményeinek megfelelő csomagolásban, a címzés pontos feltüntetésével, a titkosság fokának megjelölésével szabad továbbítani.

Nyilvántartási adatokat telefonon közölni tilos.

6. Az operatív nyilvántartás anyagai, adatai államtitkot képeznek, ezért ezek védelme az egész operatív állomány egyik legfontosabb kötelessége.

Budapest, 1967. március 17.

RÁCZ SÁNDOR s. k.

rendőr vezérőrnagy
miniszterhelyettes

TARTALOMJEGYZÉK

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉ- NEK 08. SZÁMÚ PARANCSA	1
A BM. III. FŐCSOPORTFŐNÖKSÉG OPERATÍV NYIL- VÁNTARTÁSI SZABÁLYZATA	5

I. Fejezet

1. §. Az operatív nyilvántartás szerepe, jelentősége	7
--	---

II. Fejezet

2. §. Operatív nyilvántartási kartonrendszerek .. .	8
3. §. Az operatív nyilvántartás eszközei	10
4. §. Az operatív dossziék fajtái	12

III. Fejezet

5. §. Az operatív dossziék nyitása	13
6. §. Az objektum (vonat) dosszié	15
7. §. Figyelő dosszié	19
8. §. Előzetes csoport és előzetes személyi dosszié .. .	23
9. §. Csoport dosszié	25
10. §. Személyi dosszié	27
11. §. Körözési dosszié	30

12. §. Rendkívüli események dossziéja	31
13. §. Vizsgálati dosszié	32
14. §. Ellenőrző dosszié	36
15. §. Tájékoztató dosszié	36
16. §. „P” és „L” dosszié	37
17. §. Az operatív dossziék átminősítésének rendje .. .	38
18. §. Az operatív dossziék kezelésének rendje	39
19. §. Az operatív dossziék átadásának rendje	39
20. §. Az operatív dossziék lezárásának, irattározásának rendje	40

IV. Fejezet

21. §. Alap nyilvántartás	42
22. §. Kutató nyilvántartás	46
23. §. Eljárás párttagok, párthatáskörbe tartozó személyek nyilvántartásba vétele esetén	50
24. §. Nem vehetők nyilvántartásba	50
25. §. Ellenséges, gyanús bel- és külföldi címek nyilvántartásba vételének rendje	51
26. §. Az operatív szervek feladata a személyek nyilvántartásba vételével kapcsolatban	51
27. §. A BM. III/2. Osztály feladata a személyek nyilvántartásba vételével kapcsolatban	52

V. Fejezet

28. §. A daktiloszkópiái nyilvántartás rendszere és felhasználásának módja	53
--	----

VI. Fejezet

29. §. Az operatív dossziék irattári rendszerei, az irattározott dossziék tárgy- és témakör szerinti kar- ton-nyilvántartása	55
---	----

VII. Fejezet

30. §. Az operatív nyilvántartási karton-rendszerekben történő priorálások rendje 56
31. §. Az irattározott dossziékba való betekintés módja 58
32. §. Az irattározott dossziékból kivonatok, összefoglalók, fotomásolatok, kérésének rendje 59
33. §. Az irattározott dossziék operatív szerveknek történő megküldése 59

VIII. Fejezet

34. §. A BM. III/2. Osztály felügyeleti jogköre. A csoportfőnökségek, megyei (budapesti) politikai osztályok nyilvántartóinak feladata 61

IX. Fejezet

35. §. Számadás 62

X. Fejezet

36. §. Konspirációs és biztonsági intézkedések az operatív nyilvántartási anyagok védelme érdekében 63

Készült 500 példányban.
Tartalmaz 68 oldalt.
Kapják elosztó szerint.